

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

A szőlészeti kiállítás.

Arad, szeptember 12.

Az ezredéves kiállítás utolsó hónapjában még egy igen érdekes és országos fontosságú időszaki kiállítás lesz, t. i. gyümölcsészeti, melynek jelentőségét általában felesleges volna itt bővebben fejtegetni, de különös érdeket nyer az ránk aradiakra nézve azon körülménynél fogva, hogy gazdasági egyesüleink kezdeményezéséből Arad és az aradi Hegyalja bortermelői egy kollektív kiállításban fogják bemutatni nem csak azt, amit az áldott éghajlat létrehoz, hanem azt is, a mit e vidék előre haladott kulturája, lakosainak szorgalma és szakértelme teremtett.

Ha ez a dolog már egyszer a fent jelzett irányban meglelt indítva, akkor annak nem szabad a félsiker mellett maradnia, s amit a kezdeményezők helyes előrelátásból és a közérdek javára czélba vettek, azt hivatott közönségnek — szőlőbirtokosainknak minden erejükből támogatniok kell.

Erkölcsei kötelesség ez első sorban, mely alól magát senki olyan, a ki az ügy előmozdításához a kellő eszközökkel rendelkezik, ki nem vonhatja. Ha csak a lokálpatriotizmus mellett maradunk is, mely Arad közéletében oly hatalmas rugó, mer ez is elég okul és ösztönül szolgálhat arra, hogy e város és megye érdekelt lakossága kitegyen magáért, mert a kiállítás gyűjteményes, egységes természeténél fogva az egész vidékre és annak kulturájára fog vallani, a hol az egyedek inkább ta-

lán kissé a háttérbe szorulnak, de annál imponzánsabban kidomborodhatik az egész és a sikeres összhatás magára az egész szőlő vidékre beláthatatlan anyagi hasznot hozhat; mert ez ma már ott van hogy amerikai alanyaival, ojtványaiával, csemege szőlőjével és borával egyaránt keresi a piacot és a rekonstrukció nagy áldozatokkal járó művének befejezése csak is a már piacra hozható termelvények keresete és kedvező áralakulásai által lesz biztosítva. Az aradi hegyvidék most a leghaladottabb stádiumát tünteti föl az országosan megindult rekonstrukciónak, és ha ezt az ezredéves kiállításon ország-világ előtt dokumentálnunk sikerül, elsősorban sőt egyedül fogunk állani a versenyben és megfogjuk találni anyagi egyenértékét is a közérdek javára tett fáradozásainknak.

De van egy általánosabb szempont is, melyet épen az aradvidéki szőlőbirtokosoknak nem szabad, nem lehet mellőzniök. Tudjuk, mily óriási csapást szenvedett közgazdaságunk a szőlők elpusztulása által s a veszteség pótlására fogamatba vett rekonstrukció sikere számokban ki sem fejezhető óriási összeggel emelné ismét a közjövödelmeket.

Am ezen rekonstrukciónak eredményessége nem csak a helyes irányok és eszközök feltalálásától függ, mert hisz ezen a feladaton — Istennek hála — már szerencsésen túlestünk, hanem most már inkább a közönség bizalmától, hogy ez a meghozandó áldozatai fejében bizton számíthasson befektetéseinek jövedelmezőségére. E nélkül a bizalom nél-

kül soha sem fog az ujjá alkotás megkezdett munkája olyan általánossá lenni, s olyan méreteket venni, melyek a mű sikerének kívánatos gyorsaságát biztosítanák. Ennek a bizalomnak felköltéséhez épen az aradi szőlősgazdák járulhatnak hozzá leghatályosabban, sőt csaknem egyedül ők, mert itt bizonyultak be egyedül általánosabban teljes sikerűeknek és hasznot hozóknak azon módok, melyekkel az elpusztult szőlők újjátelepítése fogamatba vétetett. Ha az aradvidéki szőlőkultúra eredményei kellőképen lesznek bemutatva az ország előtt, el fog tűnni az utolsó nyoma is azon skepsisnek, mely a tetemes áldozatokat igénylő rekonstrukció várható sikere ellenében még mindig fenáll és a nagy mű általános és eredményes megindulását késlelteti.

Járuljon tehát ezen hazafias célhoz mindenki tehetsége szerint hozzá, aki már fáradozásainak némi hasznát, sikerét látta azzal, hogy azt a szőlészeti kiállításon az országnak és különösen az érdekelteknek bemutassa. Bár mi csekély legyen is az, amit felmutathat, emelni fogja az egészet, és hozzájárul a kitűzött cél megvalósításához. Elenyésző a vízcsepp is egyedül, de többedmagával tengert alkot az. Az egyesülésből, a közös akarat közös megvalósításából fakadó erő sohasem tévesztette még el a hatását, és ez igazság megszívlelése annál ajánlatosabb a jelen adott esetben, a midőn a czélzott sikernek anyagi és erkölcsi haszna oly annyira szembeszökő.

Az „Aradi Közlöny” tárcaja.

Haldoklik a felesége.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárcaja. —

Irta: Vértessy Gyula.

Tegnap még a legjobb kedvvel mulatott a nyári mulatságon s ma már nem bírt a lábán állani a láztól.

Az öreg doktor félig szemrehányó hangon, félig tréfásan beszélt a kis asszonykához:

— Nagyságos asszonyom, a milyen nagy gyermeknek ismerem én magát, hát felteszem magáról, hogy mikor legjobban ki volt izzadva, fagyaltot evett és azután a helyett, hogy megint táncolt volna, úgy maradt és így hűlt át ilyen kegyetlenül. Ej, ej, ha én az ügyvéd urnak lennék, most megbüntetném. Legalább egy esztendeig nem vennék magának új ruhát! Igazán meggondolatlan, könnyelmű gyermek! Rossz asszony is. Nem szereti az urát!

— Nem igaz! Nagyon szeretem — susogja halkán a beteg.

— Ha szeretné, vigyázna magára! Ugy bizony! Most azután fekszel! Pedig ugye jobb lenne kint járkalni!

A szép asszonyka lázas fejével szótlanul integeti az igent.

Bizony jobb volna? A nap olyan gyönyörűségeen süt s a kertben nyíló jázminok il-

lata száll be a nyitott ablakon át. Milyen jó volna ott kint lenni egészségesen, a férjcskéjével megbujva a jázminigas padján. No, de holnapra talán kimehet. Majd csak elmúlik ez a nátha.

— Ugy-e holnap már felkelhetek? Mert nem szeretek ám nyáron feküdni.

— Holnap? Jó, ha egy hét múlva — mondja a doktor.

Másnap pedig már szomorúan látja az öreg Kreuz bácsi, hogy abból a hétből hónap is lehet, sőt ha az Isten nem jön segítségére, hát ki tudja, nem lesz-e vége mindeennek.

— Legjobban kifejtett mellhártya gyulladás, — mondja Tereskey ügyvéd urnak, mikor azt kérdezi tőle, hogy nyög-e még az a kis nyápicz teremtés, a ki, ha egy kissé meghűti magát, hát mindjárt oda van.

— Mennyivel különbek vagyunk mi férfiak! — büszkélkedik az ügyvéd ur, kifeszítve széles mellét és megtapogatva két karján a kidagadó izmokat.

A doktor ur is úgy gondolja, hogy bizony az ügyvéd ur jobb materiából való, mint az a kis vékony baba. Az ügyvéd urat nem féltené ő, de Elza nagyságát bizony félti!

Es napról napra jobban félti. Egyszer el is szólta magát, azt hitte, hogy alszik a beteg és elnézve a szőke hajjal beárnyalt, láztól kipirult szép arcot, a lihegő kis ajkat, a hosszú selymes pillékkal letakart szemeket — hát ojasfélét kezdett almotyogni magában,

hogy mégis gyalázat lenne, ha egy ilyen agyagnak el kellene pusztulni.

Ostobaság volt, hogy mondta, maga is beismerte és szeretett volna magának egy jó pofont adni, mikor észrevette, hogy az asszonyka nem aludt.

Felnyitotta a szemét a bájos kis leányos kacérsággal bujtak elő a nagy, kék szemek a hosszú pillák alól:

— Nem aludtam ám! No Kreuz bácsi most elárulta magát. Ugye mégis félt! Pedig mindig azt beszéli, hogy minden jól van! Csunya doktor bácsi, így bolondítani az embert!

— De kedves nagyságos asszonyom, maga almodott! En csak azt mondtam, hogy kár lenne felébreszteni...

Az asszonyka, mintha nem is hallaná az öreg jámbor hazudozást, nagy, kék szemét reáemeli a doktorra és mintha a lelkére akarna olvasni, hosszú, átható tekintettel nézi és úgy kérdezi:

— Mondja, meg lehet ebben a betegségben halni?

— Micsoda? Meghalni! No hiszen az lenne csak szép dolog, ha az ember egy kis meghűlésből mindjárt meghalna! Meg azután van a halálnak esze! Nem visz az el ilyen fiatal, szép asszonyokat, mikor ott van az a sok koldus, vén nyomorult ember, aki mind ráunt az életére.

— Hátba én is ráuntam? — kérdezi mo-

Apponyi ellen.

— szeptember 12.

Apponyi Albert gróf híres választó kerülete a múlt napokban, szokatlanul lelkes ünnepélynek volt színhelye. Az Apponyi-párt korifeusai a kerületben levő hatalmi eszközökkel úgy tudták irányítani a jászberényi közvéleményt, hogy ott minden Apponyi gróf és az ő kultusza körül forogjon. De mindig volt Jászberényben egy nagy, egy erős és tekintélyes elem, mely már meguntta és megsokalta azt az erőszakot, melylyel Apponyi gróf emberei az ő köpenyegé alatt a város közügyei, sőt még a társadalomban is gazdálkodtak, volt egy elem, mely Apponyi politikáját soha sem osztotta, csak tűrte, hogy az domináljon a helyi érdekű dolgokban is, mert félt az üldözöttségtől. De végre mégis megtellett a pohár, tömörült úgy hogy egy tekintélyes párt ott Jászberényben Apponyi ellen várván a akcióba lépés napját.

Szorult helyzetükben elhanyagolt közügyeik szervezésére a vármegye főispánjához fordultak végre és a vármegye főispánja azzal a köztudomású erélylyel és kiváló jó indulattal, melylyel a vármegye ügyeit kezeli, vette kezébe Jászberény közügyeinek szervezését s első ténye az volt, hogy a közoktatásügyi miniszteriumba sikerre vezette az ottani községi főgimnázium államcsinálási ügyét.

A főispán Jászberényben időzvéen annak közönsége felhasználta az alkalmat, hogy ne csak halálját lerója Almásy Géza os. és kir. kamarás főispán iránt, de oly lelkes tüntetések között manifestálta törhetetlen bizalmát és ragaszkodását, mint a minő lelkesültséget még Jászberényben két évtized óta nem látott.

Ezekben a lelkes ünneplésben részt vett az ottani társadalom minden eleme s a tüntetészerű lelkesültség még azokat is magával ragadta, kiket csakis az udvariasság vitt el ama diszlakomára.

Ez az ünnep fontos akciónak tekinthető Jászberény jövő politikai helyzetére nézve, mert a jászberényi Apponyisták a saját maguk által összezavart közállapotok egyik okául kortesfogásul a vármegyei intéző körök animozitását állították oda, most tehát az a kortesállítást meg van oráfolva, a választó közönség szeme ki van nyitva, az ottani szabadelvű párt bizalmában meg van erősítve annyira, hogy most már nem tekintik többé ledönthetetlen bálványoknak az Apponyi kultuszt, hanem töm-

rülve várják, hogy elveik győzelmére sikra szállhassanak, a remény minden biztató jeleivel s ép ezért lankadatlan kitartással.

A fennebb érintett diszlakoma Jászberényben a „Lehel“ szálló díszes termeiben oly szokatlan számú résztvevővel folyt le, minőre Jászberényben alig emlékeznek. Részt vett azon nemcsak az intelligencia, nemcsak az iparoság, de a földműves osztály is igen szép számmal s a lelkesültség egyformán magával ragadta a legelőbb kelőbbit a legszerényebb pórral egyformán.

A jászberényi közélet vezére és kimagasló alakja Becsey Gyula kir. tanácsos járásbíró, továbbá Barcsa Mihály főgimnáziumi igazgató s végül a jászberényi társadalom egyik fiatal rokonszenves tagja méltatta a főispán érdemeit határt nem ismerő lelkesültség mellett, míg a főispán egy nemcsak remek, nemcsak átgondolt, de át is érzett köszöntőben jelentette ki, hogy tevékenységének egyik főtenye Jászberény leand s hogy mindent elkövet, hogy a multak veszteségei némileg pótolhassanak. Ezt a kijelentést szönni nem akaró éljen követte, mely még akkor sem csillapult, midőn a főispán az ünneplő közönséget elhagyta.

„A nemzetiségek és a néppárt“ czimen az újvidéki „Zasztava“ feltűnő közleményt tess közzé, amennyiben eddigi álláspontjával ellentétben, mely rokonszenvezett a néppárttal, egyszerre arra ébredt föl, hogy a néppárt is, a többi magyar pártok példájára, visszaretten a nemzetiségtől s nincs bátorsága közeledni hozzájuk s férfiasan védelmére kelni a közös hazának. Mi több: Károlyi gróf minapi kijelentése, hogy nem lehet hive a néppártnak, mert szövetkezni kész a különböző nemzetiségekkel, a néppárt főközlönye, az „Alkotmány“, ez ellen óvást emelvén, minden összeköttetését a nemzetiségekkel tagadja. Való dolog, hogy a nemzetiségek semmiféle tárgyalásokba nem bocsátkoztak s a főntebbiekhez képest az nem is fog történni, ami természetes is, mikor a néppárt annyira retteg s tartózkodik a nemzetiségtől.

A kurlai bíráskodásról szóló törvényjavaslat ügyében mégis csak hevesebb viták várhatók a főrendiházban, amint azt eleinte hitték. A főrendiház klerikális ellenzéke es alkalommal egész erejét kívánja latba vetni. A katolikus klérus teljes számmal fog a tárgyaláson megjelenni és a modus procedendi valószínűleg egy előbb megtartandó páspöki konferencián fogja megállapítani.

A legújabb változat.

— Az „Aradi Közlöny“ tudósítójától. —
Budapest, szeptember 12.

A magyar kvóta kérdése új állapotba lépett s ma bonyolódottabb, mint az eddigi közlések ismerni engedik. Nem mintha a magyar kvótabizottság szeptember 19-re összehitt ülése váratlan eseményt képezne a tárgyalások rendes menetében, sőt hivatalos közlések folytán ismeretes, hogy a magyar bizottság ragaszkodik álláspontjához és az említett ülésben csakis a Falk Miksa előadó által szerkesztett renunoziumot fogja approbálni, mely napirend nem jelent egyebet, mint a tárgyalások bevallott eredménytelenségét. A magyar kvótabizottság ülése után mindjárt összeül Budapesten közös tanácskozás végett mind a két — a magyar és az osztrák — bizottság.

Kétségtelen, hogy a szóbeli tárgyalások ép oly eredménytelenek lesznek, mint voltak az írásbeliek és a közös gyűlést pusztá alakiságnál egyébnek sehol sem tartják, hogy t. i. végre hivatalosan meg lehessen állapítani a kvótatárgyalások teljes eredménytelenségét. Ez a negatív eredmény főleg az osztrák miniszterelnök magatartásának köszönhető, aki lokális érdekekből az osztrák birodalmi gyűlés chauvinizmusa ellen nem foglalt állást s engedte, hogy az osztrák bizottság ferde lépést tegyen, melyet visszacsinálni lehetetlennek látszik. Most már világos, hogy báró Bánffy miniszterelnök szándéka sokkal jobb volt, midőn a magyar bizottság határozataira való minden befolyást következetesen került és hogy gróf Badeni osztrák miniszterelnök politikai hibát követett el, midőn az osztrák kvótaküldöttség határozatai mellett láthatólag állást foglalt.

Az 1867. törvény szerint a kvótabizottságok tanácskozásainak megállapított eredménytelensége után Ő Felsége döntőszava intézné el ideiglenesen a kérdést. De igen megbízható forrásból eredő értesülés szerint legmagasabb körökben aggálylaval vannak oly eljárás ellen, mely ellentétbe hozná a koronát a két érdekelt féllel és legjobban szeretnék minden áron elkerülni ezt a kétes helyzetet. Ő Felsége minden látszat szerint nem akar dönteni és a monarchia két álla-

solyogva s bolondos, gyermekleányos álmokkal fejből megfogamzik az a gondolat, hogy nem is lenne rossz meghalni! Tudja Isten miért nem lenne, az okát nem tudná adni, de a lelkét úgy érzi, egyszerre belepte ez a gondolat, mint a virágot a dér. Egy kicsit fázik tőle, de szépnek találja. S kacérkodik azzal a sötét rémmel, mely pedig ott ólálkodik az ágy végében:

— En nem is bánám, ha meghalnék. Jobb így fiatalon, mikor még mindenki sajnál, mint később, mikor már azt mondják, hogy odavaló az ember. Mit gondol doktor, fog siratni Béla?

— Ugyan nagyságos asszonyom, ne beszéljen ilyeneket!

— Mit gondol, szép leszek a ravatalon; fehér ruhában, a menyasszonyi koszoru a fejemen, a két kezem összetéve a mellemen, szemem lehunyva, az ajkam lecsukva?

Mikor a doktor elmondta Tereskey urnak, hogy miket beszélt a kis asszonyka, hát köny ragyogott az öreg szemekben:

— Szegény, szegény, nem is tudja, milyen közel áll a ravatalhoz!

— Hát olyan rosszul volna? — kérdezi közönyös hangon az ügyvéd ur — mert én nem találok. Sőt mintha javalna.

— Szép javulás! — mormogja a doktor.

— Mert az, hogy ő maga összebeszél minden bolondot, arra semmit sem lehet adni. Mindig olyan fantasztikus teremtés volt, akinek mindig olyanokon járt az esze, a min nem kellett volna. Hej, doktorkám sok bajom volt nekem ezzel az érelen asszonykával...

Csakugyan sok volt! S a mint ott ül az ügyvéd ur a beteg ágyánál és kezében tartja feleségének forró, izzadt kezecskéjét és hallgatja lörgő lélekzését, a mint kicserepezedett, lázos ajkaival kapkod a levegő után, eszébe jut, hogy talán nem sokáig lesz már baja vele.

S egy pillanatig szinte megőrül ennek a gondolatnak. Hanem azután mégis csak felülkerekedik a lelkében egy kis tisztességes érzés és megszégyelve magát az előbbi aljas gondolatért, mintegy bocsánatkérőleg simogatja a beteg forró homlokát, mire az felnéz és lázas ragyogó tekintetéből annyi szerelem sugárzik ki, mikor suttozja.

— Milyen jó vagy! Nagyon szeretlek. Csak maradjál mindig mellettem!

Hanem az ügyvéd ur nem nagyon sokat lehet mellette. Mióta a felesége beteg, rengeteg sok dolga van. Alig ér rá néha bekukkanni a betegszobába.

— Hogy vagy, Elza?

— Jól, uracsám.

Az ügyvéd ur pedig kezdi nagyon unni a dolgot. Csak fordulna már a dolog, akár erre akár arra. Jobb szeretné, ha arra fordulna. A sir felé. Mert elvégre egy megunt asszonyka akkor is teher az ember nyakán, ha egészséges, hát még ha beteg.

Tereskey ügyvéd ur pedig ugyancsak meguntta már azt a kis liba-asszonyt, a kit oly ostoba módon vett el. Meghagyta magát fogatni, mint valami gimpli. Ő, a fogas prókátor, a ki bárkit is ki tud forgatni eszéből, ő, ennél a házasságnál oly ostoba volt, hogy két

év óta, mióta Elza a felesége, mindennap szerette volna magát jól teipofozni ostobaságáért.

Hogy is vehette el azt a lányt? Azt a kis koldus, együgyű leányt, a kivel végig kinlódhatta volna az egész életet, ha véletlenül a sors meg nem könyörtül rajta.

De talán megkönyörtül! Az öreg doktor nagyon félti. Hátha nem hiába félti. Hazen elvégre ő is sajnálni fogja! Együgyű és kellemetlenül gyermekek volt mindég, de ő nagyon szerette! És ezért az egyért hajlandó neki megbocsátani a többi gyengéit. És hajlandó meg is bocsátani.

Feláll az íróasztala mellől és odamegy az ablakhoz. Kezét leeresztve, majdnem akaratlanul olyan állást vess fel, mintha már ott állana a ravatal mellett.

Fejét lehajtja, a derekát alázattal meggörbíti s arozának igyekszik szomorú, bánatos kifejezést adni.

Azután meg, mint mikor valami előre sejtett jó dolog előtt áll az ember, hát csodálatos módon könnyűnek és frissnek érezi magát. Még fűtőrézteni is kezd.

Valami vidám, pajkos operette áriát, legénykora szép napjaira emlékeztetőt. Mikor még az övé volt az egész világ, mikor még nem volt lekötve e mellé a kis, haszontalan asszony mellé.

Miért is vette el? Most, hogy érezi, hogy közel a szabadtás órája, egész kedvvel foglalkozik ezzel a kérdéssel:

— Miért vette el?

Miért? Mert belebolondult; a lány tiszt-

mának népei örömmel és hódolattal méltányolják Ő Felségének ezt az állásponját, mely a király szigorú alkotmányos érzelmén és jóakarátán alapul. Ő Felsége minden körülmények közt igazságos akar lenni. De a kvótabizottságok tárgyalásainak eredménytelensége után minden királyi döntőszót igazságtalannak tartana vagy az egyik, vagy a másik fél.

Ezt a kétes helyzetet el kell kerülni és ez az a legujabb állapot, melybe a kvótakérdés lépett. A küldöttségek eredménytelenül szétmennek és Ő Felsége utasítja mind a két miniszterelnököt, hogy egybehangzó előterjesztéseket tegyenek.

El kell ismerni, hogy a kiegyezési tárgyalások az új változata nincs híjával a szenzációnak; de a korona elhatározását mindenki érteni és legmélyebben méltányolni fogja. A két állam népei megnyugvással tekinthetnek a jövő fejlemények elé.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, szeptember 12.

A képviselőház tárgyalásai iránt olyan magas fokra hágott a t. honatyák érdeklődése, hogy ma már — katalógust kellett olvasni. Akár az egyetemen, mikor az előadó tanár észreveszi, hogy csak úgy lézeng a beiratkozott több száz hallgatójából két három a tanteremben. Konstatálták, hogy mindössze 90 képviselő van jelen, tehát a Ház nem határozatképes. A távollévők pénzbürséget fognak fizetni, annak rendje és módja szeriut.

A határozatképtelenséget akkor vették észre mikor a Podmaniczky mentelmi ügyében kellett szavazni. S mikor látták, hogy a többség nem akarja Podmaniczkyt kiadni, akkor kezdtek kiabálni a képviselő urak:

— A Ház nem határozatképes.

Szilágyinak fel kellett az ülést felfüggeszteni a szünet után megszámlálták a képviselőket. Akkor — még kevesebben voltak négygyel, mint az ülés megnyitásokor.

Az ülés lefolyásáról ez a tudósításunk:

Az ülés kezdete délelőtt 11 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezso.

tességes volt, másképp nem lehetett az övé, hát elvette.

Oh, fiatal emberek! könnyen megy az efféle ostobaság! Egy bluzba, a mely jól áll a kisasszonyon, belésszeret az ember és a helyett, hogy venne egy olyan bluzt a szeretőjének, hát elveszi a bluzos kisasszonyt. Ostobaság! mennyit szegyeite azóta magát e miatt a házasság miatt.

A legelőkelőbb körök nyitva álltak előtte, mint fiatal ügyvéd előtt és ez a házasság betette az ajtót számára mindenütt. A díjnok kisasszonytal, ki társalkodott volna, még ha ügyvédné lett is belőle, a mennyit kellett szegyenkeznie az apjáért, azért a vén kornhelyért, a kit alig birt megtartatni díjnoknak is! A koldusok, a rongyosok! Rávarrták a lányukat. Persze, tetszett nekik a rokonság!

De csak temessék el Elzát, tudja jól, hogy rájuk se néz többet. Nem is ismeri őket. Egy új életet kezd.

Okos, szép életet. Előkelő, művelt, gazdag leányt vesz el, a ki pénzt is hoz a házhoz s a kinek familiája révén klienseket is kap. Nagy szüksége volna rá. Kezd eladósodni és az ördögbe is megint pénzt kell felvennie. Legálább négy száz forintot a temetésére.

No de abból marad egy kis pénz neki is, mert nem boldog, hogy első osztályu temetést rendezzen!

A harmadik szobában pedig kérlelte a doktort a haldokló asszony:

— Ne mondja neki, hogy rosszul vagyok. Fájni neki nagyon! Édes, szegény uracsám!

Jegyzők: Molnár Antal, Sohóber Ernő és Lakatos.

A kormány részéről jelen voltak: Bánffy Dezso br. miniszterelnök, és Erdély Sándor miniszterek.

Sporzon Ernő és Bartha Miklós egészségük helyreállítására szabadságot kérnek.

A ház a szabadságot megadja.

Elnök bemutatja Földváry Miklós megbízó levelét.

Kiadják az állandó igazoló bizottságnak.

A napirend.

A ház a bünvádi perrendtartásról szóló javaslatot harmadik olvasásban elfogadja.

A mentelmi bizottság jelentése.

Krajcsik Ferencz előadó bemutatja a mentelmi bizottság jelentését, Podmaniczky Frigyes mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában. Podmaniczky Frigyes b. a szabadelvű párt egyik konferenciáján olyan szavakkal illette Kasics Péter czimzete s miniszteri tanácsost, melyek alkalmasnak látszanak arra, hogy miattuk becsületsértési per indíttassék. A bizottság ajánlja azért, hogy Podmaniczky mentelmi jogát a Ház felfüggeszesse.

Polónyi Géza nézete az, hogy a klubok zárt tanácskozásában a képviselők mentelmi joga szintén fentartandó. A Ház akkor cselekszik helyesen ha az adott esetben Podmaniczky mentelmi jogát fel nem függeszti. (Helyeslés.)

Gajary Odön nem tartja helyesnek, hogy a mentelmi jogot a pártklubokban történetekre is kiterjesszék. E konkrét esetben azonban ő is zaklatást lát s ezért csatlakozik Polónyi indítványához.

Láng Lajos a bizottság indítványához csatlakozik.

Beöthy Akos nem teheti magáévá Polónyi érvelését, nem pedig azért, mert a klubok tanácskozásairól hivatalos feljegyzéseket nem készítenek. Nem tartja azt sem helyesnek, hogy a klubok mind szűkebbre szorítják a parlament hatáskörét. A mentelmi jog kiterjesztését, azokra miket a klubokban mondanak, a klubélet teltengésének előmozdítására nagyon alkalmasnak tartja s ezért a bizottság javaslatát fogadja el.

Szalay Imre Polónyi indítványához csatlakozik.

Remete Géza Polónyi indítványa ellen szól.

Hock János nem óhajtja a kérdést pártkérdésnek tekinteni. Polónyi álláspontját megvédelmezhetőnek nem tartja, mert az nem akar ürügyekkel gátat vetni az igazságszolgáltatás szabad folyásának. A mentelmi bizottság pártatlanságával az egész háznak tiszteletét kiérdemelte s e bizottság iránti respektusból is kéri a házat, tegye magáévá e bizottság indítványát.

Bölonyi Odön nem óhajtja felfüggeszteni Podmaniczky mentelmi jogát, mert az ügyben zaklatást lát.

Visontai Soma hangoztatja, mily nagy politikai súlya van a parlamenti klubok működésének. Ott a tagok mint képviselők működnek s beszélnek, s ezért ő Polónyi indítványához csatlakozik.

Rónay János annak az elvnek alapján, hogy közmondás nem emberszólás, nem hajlandó felfüggeszteni Podmaniczky mentelmi jogát.

A megejtett szavazásban a mentelmi bizottság javaslata mellett szavazott 40 ellene 54 képviselő. (Felkiáltások: A ház nem határozatképes!)

Elnök minthogy a ház nem határozatképes az ülést felfüggeszti.

Szünet után az elnök elrendeli a jelenlevő képviselők megszámlálását. A házban csak 90 képviselő van jelen. A házszabályok 208-ik szakasza értelmében felolvassák a képviselők névjegyzékét, a minek az a következménye, hogy a távollévők képviselői általánából jelentkezéséig naponta 5 forint 25 kr.-t levonnak.

A névsor felolvasása után már 101 képviselő volt jelen s így meg lehetett ejteni az érvényes szavazást. Az eredmény az lett, hogy a többség nem adta ki Podmaniczkyt.

Végül Thaly Kálmán jelentett be interpellációt a Duna-Odera csatorna ügyében. A legközelebbi ülés e hó 21-én lesz.

A helyzet Szerbiában.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —

Budapest, szeptember 10.

A politikai helyzet Szerbiában roppant feszült. A hírek egész özöne, melyek a fontos tényeket szokták megelőzni, közelgő vihart jelez. Valjon ez csak vihar egy pohár vízben lesz-e, avagy valami állami akció, azt nem lehet előre meghatározni. De azt a kezdet, mely eddig Párisból hozott színre minden fontos eseményt, most megbénítani szándékoznak. Ez pedig aligha fog menni nagy rázkódások nélkül. De ha sikerül, csak üdvére lesz Szerbiának. Annyi bizonyos, hogy az ifjú király iparkodik önállóan tartani a gyengét. Erre egyedüli eszköznek az alkotmányrevíziót tartják. Azzal az indoklással, hogy Szerbiának állandó kormányzatot, rendezett közigazgatást kell biztosítani, mellesleg egy kisse megszorítani szándékoznak az alkotmányos jogok kétes áldásait.

A tervezett alkotmányrevízió fővonásaiban két pontot foglal magában, melyek lényegesen alterálnak az alkotmányos jogokat. Az egyik a cenzus felemelése, mi által a mostani választóknak fele elvesztendő választói jogát. — Egy második kamara létesítése a másik kardinális pontja a revízióknak. E kamarának összeállítását a tagok többségéből, kiknek kinevezését a korona magának tartja fenn; ama rendelkezés, hogy a mindenkori kormány csak akkor kellene leköszönni, ha mind a két kamarában elvesztendő a többséget, — képezne a hidat az abszolút kormányformához, anélkül, hogy a koronát terhelné a következményekért való felelősséggel. A radikális párt, melynek vitathatatlanul túlnyomó többsége van az országban, nem fogadhatja el a tervezetet, ha csak önmagán karakirt végrehajtani és elveit elárulni nem akarja. A minap tartott radikális pártgyűlés, melyen negyvenezernyi hatalmas számú radikális volt jelen, kétségtelen tüntetés volt az egész terv és a kormány ellen.

Novakovic miniszterelnök ellen sokféle nyilvánul az elégedetlenség. Szemere vetik, hogy majdnem a konokságig menő fanatizmusa, a saját akaratának autokratikus egyeduralma sok zavart okozott az országnak, melyek könnyen katasztrófához vezethettek volna és csak a magyar kormány, nevezetesen báró Bánffy miniszterelnök előkelő nyugodtsága és koncilians előzékenysége által hártattak el.

Mindenki tudja, hogy a mostani kormány-párt a volt kormányt vádolja, hogy az országot elárulta és eladta. Elhatározták, hogy minden szerződést, melyet Karlsbadban kötöttek, felbontanak; Szerbiát pénzügyi tekintetben regenerálják; az országnak az új üdvösség korszakát megnyitják. Fájdalom, egyelőre nincs Szerbiának új csoportja. A régi szerződések megkötését az új embereknek kell köszönni. Minden korábbi szerződést ratifikáltak, miután a kárhöz-tatott csoport bekötötte a pénzes zacskóját és a jelenlegi pénzügyminiszternek Párisban kapitulálnia kellett, hogy a katasztrófát el lehessen kerülni. Új üdvösséget közel fekvő okokból nem csináltak. De azért az ország mély elgyengültségben van; kereskedelem, vállalkozási szellem lecsúszva. A kormány szegény gyümölcsöző eszmékben. Az ország pártintrikák békóiban. A kormány betarthatlan igérettek által halogatja létét, melyet nem annyira a király bizalmának köszön, mint inkább annak, hogy a király nem akar változást a cettinjei és vaskapui látogatása előtt. Így állnak a dolgok ma. Mint fognak fejlődni? — azt megmutatja a legközelebbi jövő.

A lóvasut eladása.

— Kérvények a városhoz. —

Arad, szeptember 12.

Az aradi közuti vasut részvénytársasága ma adta be a tanácshoz kérvényét a vasutnak a „Société anonyme d'éclairage du centre” belga társaságra leendő átruházás és az 55 évi koncesszió megadása iránt. Ugyane beadványhoz csatoltatott a belga társaság ama kötelező nyilatkozata is, hogy a kötött szerződés pontjait mindenben megtartja s minden nyolczperesben közlekedtetni a vonatot.

A közuti vasut társaságának és a belgák kérvényét a következőkben közöljük. Mindkettő az októberi közgyűlés elé kerül.

I.

Tekintetes városi tanács!

2. a. csatolva van szerencsénk bemutatni a Societé anonyme d'éclairage du centre brüsszeli részvénytársaság mint vevő s köztünk mint eladó közt az aradi közuti vaspálya átadása tekintetében létrejött szerződés eredeti példányát 2. a. csatoljuk a Societé anonyme d'éclairage du centre brüsszeli részvénytársaságnak minden törvényes kellekkel s a megkivántató hitelesítési záradékkal ellátott meghatalmazását, melynek értelmében a szerződés aláírója annak megkötésére felhatalmazva volt s így a szerződés érvényesen jött létre, 3. a. alatt tisztelettel bemutatjuk társulatunk 1896. augusztus 30-án tartott rendkívüli közgyűlésének ezen tárgyban hozott határozatát s a közgyűlés megbízása folytán kérjük a tekintetes tanácsot, miszerint ezen ügyet az átruházási szerződés jóváhagyása s az engedélyezési idő meghosszabbítása érdekében Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához pártolólag betérjeszteni méltóztatassék.

Társulatunk közgyűléséhez intézett jelentésünkben előterjesztettük azon indokokat, amelyek alapján ezen adásvételi ügylet megkötését nemcsak a társulatra, de sz. kir. Arad város közönségére nézve is rendkívül ajánlatosnak és előnyösnek találunk. A növekvő városnak mindinkább élénkülő forgalma és nagyobbodó szükségletei oly kívánalmakkal lépnek fel velünk, mint közlekedési vállalattal szemben, melyeknek a legjobb akarattal s a legnagyobb áldozatkészség mellett sem voltunk képesek teljesen megfelelni. Szándékunk volt ugyan megtenni azt, amire szerény alap-tőkénk mellett képesek lettünk volna: némileg szaporítani a forgalomban levő kocsik számát s ez által gyorsabbá és élénkebbé tenni a forgalmat, de ennek előfeltétele a váltók megfelelő szaporítása lett volna. Miután az Andrássy-ternek, József főherceg-ut és Főutnak megfelelő rendezése évek óta napirenden van s keresztülvitele közel kilátásba van helyezve, mi nem voltunk képesek a váltók kellő elhelyezéséről gondoskodni, mert ki voltunk téve azon veszélynek, hogy ha ezt 40-50,000 frtnyi tőkebefektetéssel eszközöltük is, rögtön ennek létesítése után a megkezdett utazarendezés új átalakításokat tesz szükségessé, tetemes tőkebefektetésünk teljesen céltalanná válik s a fennforgó körülmények oly új kiadásokra kényszerítenek, melyekre hite-lünk kimerítettségé folytán képesek talán már nem lettünk volna.

De mindehhez járult még, hogy ezen szerényebb körben mozgó átalakítás sem elégitette volna ki a közönség igényeit, mely nagyobb városokban a villamos vasutak nagyobb gyorsaságát, nagyobb kényelmét szokván meg itt Aradon is ezek létesítését kívánja, s mindehhez járul még az a körülmény, hogy Arad sz. kir. város tek. törvényhatósága éppen a közönség ezen kívánalmának megfelelőleg hajlandónak nyilatkozott megadni az engedélyt Neuman testvérek aradi üzégnek arra nézve, hogy vonalaink mellett egy versenyző villamos vasutat építsen.

Mi a magunk részéről sokat foglalkoztunk az előtt, s különösen azután, hogy a tek. városi törvényhatóság helyeslőleg tudomásul vette Neuman testvérek tervét, azon kérdés-sel, hogy vasuti vonalaink a lóval való vontatás helyébe a villamosságot hozzuk be mint hajtóerőt, de ezen tervünk kivételében meg-gátolt egyrészt az ahhoz szükséges jelentő-kony tőkének hiánya, másrészt engedélyi időnk hátralevő részének rövidsége, s nehézsé tette elhatározásunkat az a körülmény is, hogy a villamos vasutak berendezése és forgalomban tartása kiváló szakértelmet tesz szükségessé, mely mai napság még nem nagyon sűrűn találkozunk, hogy a kísérletezés e téren rendkívüli áldozatokat vonna maga után.

Ily körülmények között nagyon szívesen fogadtuk a Societé anonyme d'éclairage du centre brüsszeli részvénytársaság ajánlatát és szívesen kötöttük meg vele a szerződést azért, mert egy részt mi nem volnánk képesek a lóvasuti vaspályát villamossá átalakítani s a Neuman testvérek által létesíteni szándékol-t konkurrens villamos pálya által jövedelmének legnagyobb része elenyészne, pályánkat nem

csak fejleszteni, de talán fenntartani is alig volnánk képesek, s ez által részvényeink, melyekben aradi polgároknak, özvegyek s árvák-nak 300,000 frtnyi tőkéje van elhelyezve, értéket veszítenék, a mi Arad városára nézve nagy gazdasági veszteség volna.

De meggondoltuk azt is, hogy mily nagy gazdasági veszteség volna Arad városára nézve, ha az aradi közuti vasut, a mely közszükségletnek felel meg, nem volna képes többé a közönség igényeit kielégíteni, ha a verseny folytán az előnyösebb helyzetben levő versenyzővel szemben mindinkább erőtlenné válnék s nem csak a forgalmat élenkíteni nem volna képes, de a közlekedést még mai alakjában sem volna képes fenntartani.

Meggondolás tárgyává tettük végre azt, hogy mily előny háramlik Arad város fejlődésére, ha egy milliókkal rendelkező, kiváló szakértelemmel bíró társaság veszi át az aradi közuti vaspálya forgalmát, ha egy oly társaság, melynek Európában már számos vil-lamos közuti vasuti vállalata van, jelentékeny tőkét s bő tapasztalatait itt érvényesíti s tőkájének megfelelő amortizációját s kamatozását csak az esetben képes elérni, ha a közönség minden igényének teljesen megfelel, ha közlekedésének szabatos pontosságával a forgalmat emeli s a távolabb fekvő házaknak értékét s jövedelmét emelve még az adó alapok emelkedését s Arad szab. kir. városa jövedelmeinek szaporítását mozdítja elő.

A Societé anonyme d'éclairage du centre-vel kötött szerződés érvényessége attól van függővé téve, hogy szab. kir. Arad város törvényhatósága jóváhagyja az engedélyezési szerződés átruházását, s hogy az engedélyi határidőt aként terjessze ki, hogy az a vevő társulat által törént átvételből számítva 55 évig tartson, — vevő társaság köteles Arad szab. kir. város törvényhatóságának határozatától számított 40 nap alatt a vállalatot átvenni.

Kétségekivülinek tartjuk azt, hogy Arad szab. kir. város közönségének érdekében áll, ha a nehézforgalmu s lassu közlekedésű, berendezésénél fogva a pontosság minden követelményének meg nem felelő lóvasuti vaspálya egy gyorsan pontosan működő, minden igény-nek megfelelő villamos vasut által váltatik fel s a városnak érdekében áll az, hogy ezen vállalat élen egy oly társulat álljon, mely va-gyoni viszonyainál s szakértelménél fogva minden kívánalomnak megtelelni képes. Az engedélyezési szerződés átruházása ellen tehát semmi elfogadható érv nem harozol de meggyőződésünk szerint az engedélyi határidő meghosszabbítása sem képez számbavehető nehézséget. — Az engedélyi határidő meghosszabbítása feltétlenül szükséges azért, hogy a vállalat átalakításának tetemes költségei amortizálhatók legyenek. Arad szab. kir. város az engedélyezési határidő meghosszabbítása által mit sem veszít, de nagyon sokat nyer, mert a fennálló szerződés értelmében az engedélyi határidő lejártával az egész vállalat minden beruházásával együtt a város tulajdonába megy át.

Ha a vállalat a mi birtokunkban marad, ha a s másoknak adott villamos koncesszió mellett még jelentékenyen meg is gyengül, az, a mit Arad szab. kir. város 24 év mulva töl-tünk átvehetne, számbavehető értéket alig képvisel, míg ha Arad szab. kir. város közönsége az engedélyi időszak meghosszabbítása által alkalmat ad arra, hogy a vevő itt egy nagy-szabású villamos telepet rendezzen be, s a leg-modernebb rendszerben villamos üzemi közuti vasut aláakítsa át a vállalatot, az engedélyi határidő leteltével oly üzletnek lép birtokába, melynek jövedelmei számbavehetőek, s mely-nek értéke félmilliónál többet képvisel. Es e mellett az ily ügyleteknél nemcsak a különle-ges fiskális érdekek, de a város lakosságának, s a város fejlődésének érdekei is számbave-sz-dők, a mint Budapest fő- és székváros, vala-mint a szomszéd Temesvár szab. kir. város, midőn a lóvasuti vaspályának villamos vasut-tá átválttatásáról volt szó, sokkal nagyobb idő-szakkal hosszabbították meg az engedélyezési határidőt, azon meggyőződésben, hogy az ál-tal, hogy a kényelmetlen lassu és pontatlan lóvasuti közlekedés helyébe a gyors, pontos, megfelelő s kényelmes villamos üzemi vasut létesítését teszi lehetővé, ez által magának a városnak, a város forgalmának fejlődését és je-lentőségét mozdítja elő.

Ezen indokok alapján tisztelettel kérjük a tekintetes Tanácsot:

Méltóztatassék az engedélyi szerződés átruházása s az engedélyi idő kiterjesztése iránti kérelmünket Arad szab. kir. város törvényhatóságához pártolólag betérjeszteni. Tisztelettel az aradi közuti vaspálya és téglagyár r. társaság H á s z a. k., T e n n e r s. k.

II.

Tekintetes városi tanács! Mi a tisztelettel előírt Societé anonyme d'éclairage du centre, brüsszeli üzég megvettük az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvény társaságtól az eladó r. társaság által már bemutatott szerződés alapján az aradi közuti vaspályát összes felszerelésével azon feltétel alatt, ha Arad sz. kir. város törvényhatósága az engedélyi szerződés átruházását helyben hagyja s ha az engedélyi határidő hátralevő részének 55 évre kiterjesztését megszavazni kegyes lesz s mi kötelezettséget vállaltunk arra nézve, hogy a szerződés ezen feltételének megszavazása iránt magunk is kérvényileg forduljunk a tekintetes törvényhatósághoz.

Ezen szerződési kötelezettségünknek felelünk meg jelen kérvényünkkel, a melyet azonban az esetben is intéztünk volna, ha erre kötelezettséget nem vállaltunk, mert meggyő-ződésünk, hogy az általunk átvenni szándékol-t vállalat csak akkor lehet ránk nézve is ked-vező és jövedelmező, ha a városi hatóság s az egész közönség szíves jóindulatát s jóakarát megnyerni képesek vagyunk. Miután meggyő-ződésünk, hogy egy közlekedési vállalat, kü-lönösen egy városi közuti vasut csak az esetben lehet jövedelmező, ha forgalmának pontossága, menetének gyorsasága, kocsijai-nak csinja, berendezésének kényelmessége által a közönség minden igényét teljesen ki-elégíteni képes, — az esetben, ha Arad szab. kir. város törvényhatósága kegyes lesz az engedélyi szerződés átruházása s az engedélyi határidő meghosszabbítása által lehetségessé tenni azt, hogy a létrejött szerződés érvényessé váljék, köteleességünknek fogjuk tartani a vállalat villamos erőre való átalakításá aron-nal megkezdni, eddigi tapasztalatainkat érvé-nyesítve e kipróbált legjobb rendszer szerint létesíteni, az üzemet olyképp rendezni be, hogy a belvárosban legfeljebb minden 8 perczben közlekedjék egy kocsis s meneteiben a legnagyobb pontosságot tartsa be, csupán Arad sz. kir. város hatóságával egyetértőleg megállapítandó megálló helyeken álljon meg és a kocsik oly alakkal és szerkezettel bírja-nak, mely a csinosság tekintetében a jóízle-nek teljesen megfelel s a közönség kényelmét minden tekintetben biztosítja. Készek vagyunk végre teljesen megtelelni minden rendőri in-terkedésnek, mely a közforgalom bármely veszélyeztetését elhárítani hivatva van.

Villamtelepünk helyét és terveit annak létesítése előtt kellő időben bemutatni készek vagyunk; a villamvezetékét osinos vasrudakon fogjuk vezetni, a vasrudak elhelyezési pont-jait tervünkben kijelöljük s az elhelyezést oly-kép eszközöljük, hogy Arad város forgalma ez által semminemű fenakadást n szenvedjen. Az engedélyezési határidő kiterjesztését feltétlenül azért kellett kikötnünk, mert számi-tásunk szerint a vállalat csak 55 évi időtar-tam alatt amortizálható; s ezen amortizációt azért kellett tekintetbe vennünk mert 55 év elteltével az egész villamtelepet az, összes ve-zetékekkel, vágányokkal, s teljes felszereléssel, minden ellenérték nélkül Arad szab. kir. város közönségének tulajdonába átbocsájtani magun-kat kötelezzük, s kötelezzük magunkat arra is, hogy a telepet s a vezetékeket az 55 év lefo-lyása alatt mindig teljesen jó karban fenntart-juk, s 55 év elteltével jó karban átbocsájtjuk Arad szab. kir. város közönségének tulajdo-nába.

Mig jelenleg Arad városában egy oly köz-uti vállalat van, mely a közönség legkisebb igényeinek sem képes megfelelni, melynek vo-natai lassan, pontatlanul közlekednek, melyet a közönség, ha az indulóházhoz valamely vonat meghatározott elindulásához kíván kimenni, csak félve, s az elkésés veszélye mellett vehet igénybe, addig mi oly vállalatot kívánunk és kötelezzük magunkat létesíteni, mely a belvá-roiban legalább minden 8 perczben váltakoz-va, szabatosan kimért időközökben meghatá-ro-zott gyorsaság mellett indul, melyre tehát minden utas pontosan kiszámíthatja, hogy mi-kor indulhat s mikor kell indulnia, hogy vala-mely eszletpontot a meghatározott időben biz-tosan elérjen. S mig az a vállalat, melyet az eladó társulattól átveszünk, jelenleg számba-

vehető értéket alig képvisel és értékéből a jelenlegi kezelés mellett évenként csak veszíthet addig mi oly vállalatot kívánunk létesíteni, melynek értéke még 55 év múlva is, midőn azt jó állapotban Arad szab. kir. város tulajdonába átbocsajtani magunkat kötelezzük, fél milliónál magasabb értéket fog képviselni.

Meggyőződésünk szerint Arad szab. kir. város az által ha lehetségessé teszi azt, hogy a közuti vasuti vállalatot átvegyük, s a legmodernebb európai rendszer szerint villamosá alakítsuk, rendkívüli előnyt nyer, előnyt nyer az által, hogy polgárainak kényelmét, a közlekedés biztonságát és könnyűségét előmozdítja, de nyer az által is, mert az engedélyezési határidő lejártával egy jelentékeny értéket képviselő s remélhetőleg sokat jövedelmező vállalatnak jut ingyenesen birtokába. — Tisztelettel kérjük tehát a tekintetes városi tanácsot, méltóztatásuk az engedélyi szerződés jóváhagyása s a határidő meghosszabbítása által lehetővé tenni azt, hogy az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvény társasággal kötött szerződés érvényre emelkedjék. Tisztelettel a Societé anonyme d'éclairage du centre nevében Brösziér Ignác s. k.

Tánczolni szerető leányoknak.

— Ne csak olvasni, de tessék követni is. —

Sokszor adtak már megszívlelésre érdemes tanácsokat a tánczosoknak és e tanácsok megérdemlik, hogy kövessék, mert a táncz sok szép rózsát hervasztott már el. Azért sokan vannak, a kik elítélik a tánczot, mert nem egy viruló életnek okozta romlását, azonban az egészségnek szabályainak kellő figyelembevételével a táncz nem árt, sőt ellenkezőleg, igen egészséges testgyakorlat. Kiváltságos a leányok látják hasznát, kik a szülei háznál csak könnyebb munkával foglalkoznak, naphosszat ülnek a kőzimek mellett. A tánczot a láb járja, de azért a felső test részek és a törzs izmai is munkába jutnak, gyorsul a vérforgás és a tüdő működése. Kiszámították, ha valaki hosszabb ideig tánczol, szive akkora munkát tesz, mintha 36.240 kgrammot egy méter magasságra, avagy a munka és erő ekvivalense szerint 1 kgrammot 36.240 méternyire emelne fel.

Hogy e nagy erőfejtés bajt ne okozzon, testünket a legjobb állapotban kell juttatnunk. Még pedig: szabadon kell tágulnia a mellnek. Hiába való dolog ugyan a fűző ellen menyörögni, de annyit legalább megtehetnének hölgyeink, hogy tánczolni csak tágra eresztett fűzőben mennének. Hiszen maguk is tapasztalhatják, hogy nem bírja a tánczot, a ki nagyon be van fűzve, mert a fent említettek szerint a törzs izmai is kell, hogy akadálytalanul juttassanak munkába.

A csipőnek ne legyen magas sarka, mert meg erőlteti a lábikrát s veszélyezteti a test egyensúlyát. Izomgörcs, értágulás lehet a magas sark következménye.

Sokat fétenek a hajviselő mesterköltségével. A nagyon fésses magtűzelt haj fejfájást okoz.

Nem szabad nyitott szájjal tánczolni, mert kiszárad a torok, porral telik meg a tüdő. Nemde mindannyian tapasztaljuk ezt, ha táncz közben beszélgetünk.

De hogy viruló virágait megmentsük az életnek úgy hissem a leggyöngébb és mégis leghájasabb argumentum a következő: A ki felhevült arcát a hűvösebb mellékhelyiségekben akarja lehűteni, arca bőre felpattogzik, érdes lesz s lehetséges, a szép leányból csunya lesz.

Nagyon félnek az ivástól. Pedig a táncz annyi vizet párologtat el, hogy azt a kimerülés elkerülése végett pótolni kell. A tánczban kiálatotakat nem vízzel elevenítjük-e fel? Kellő ivatosság mellett az ivásból eredhető meghülés veszedelme nem is oly nagy, mint általában félnek tőle. Ha nem iszunk hirtelen és sokat a ivás után tovább tánczolunk, nem félhetünk veszedelemtől. Sokkal ártalmasabb a ragylat. Vagyha a férfiak a mellékhelyiségekben dohányosnak. A tánczoló tudója teljes erővel működik, a dohányfüst az ilyen tüdőbe nagyon mélyen behatol s kellemetlenül irritat; de meg a hölgyek pihegő tüdejére igen rosszul hat a tánczsból áradó szag.

Báiból csak kocsin szabadna a hölgyeknek hasamenniük, mert a nőknél a bái nátha leginkább a láb átásásából és átfűrészből ered: míg a férfiaknak többnyire a gégejük hül meg. A gallér felhajtása tehát nem elég, kendőt kell körülkötöni.

A táncz közben az izzadt bőrre tapadt por megárt a bőrnek, ilyenkor a mosdás — még pe-

dig langyos vízzel — a legjobb bőrszívó. A mulatságból jövő okvetlenül váltson fehérnőmüt s megátja elkerüli az isomcsust.

Ha az itt mondottakat megszívleljük, bátran áldozhatunk Terpsychorenak.

HIREK.

Arad, szeptember 13.

Naplirend:

Szeptember 13. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Mária nevenapja. — Protestáns naptár: Mária nevenapja. — Izraelita naptár: Bójt, 20 izraelita halála miatt. — Görögkeleti naptár (szeptember 1.): Enok. — A nap két 5 óra 37 perczkor, nyugszik 6 óra 15 perczkor. — A hold két 1 óra 56 perczkor, nyugszik 9 óra 26 perczkor.

Szeptember 14. Hétfő. Róm. kath. naptár: f. felmagasztalása. — Protestáns naptár: f. felmagasztalása. — Izraelita naptár: Bójt, az arany borju imádása miatt. — Görögkeleti naptár (szeptember 2.): Mamas. — A nap két 5 óra 38 perczkor, nyugszik 6 óra 18 perczkor. — A hold két 8 órákor, nyugszik 10 óra 26 perczkor.

Szeptember 16. Aradmegye igazoló választmányának ülése.

Szeptember 21. Katonai lóvásár Aradon.

Október 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn.

Szabadságharozó emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20. este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 6.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délelőtt (csak pénteken) Tővis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Söborsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnáiig: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsú-napokon) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 8.35 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Moszohelyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 3.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tővisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsú napokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 3.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 0.43 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 5.08 d. e., 6.31 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Moszohelyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

Szeptember elsejével az „Aradi Közlöny“-re új előfizetést nyitott a kiadó hivatal.

Tisztelettel kérjük az előfizetőinket, a kiknek előfizetése augusztus 31-ével lejárt, hogy a megújításról mielőbb gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny“-re bármely naptól kezdve elő lehet fizetni. Mutatvány számot egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

— Személyi hírek. Greén Nándor rendőrkapitány nyolc hetes szabadságra ment; helyette az ügyeket Rámér István rendőrhadnagy vezeti.

— Aradváros virilitás. Az adóügyi osztály a napokban fejezte be a legtöbb adófizető aradi lakosok összeírását, mely összeállítást lapunk egyik előző számában egész terjedelmében közöltük. A jegyzéket folyó hó 20-ig a polgármesteri hivatalban kifüggesztették, hogy az esetleges felszólamlások megörvénthessenek. E terminus elteltével aztán az igazoló választmány összeállítja a viriliták névjegyzékét a legtöbb adófizetők lajstromából.

— A jószágigazgatási szakot, mint P. H. jelentik a földművelési miniszteriumban a jövő évtől kezdve meg fogja szüntetni a miniszter. Ehez képest a jószágigazgatói, jószágigazgatósági titkári, fogalmazói és irodatiszti állások nem fognak többé szerepelni a miniszterium státuszában. Ezek helyett a földművelési miniszterium létszáma egy osztálytanácsosi, egy segédtitkári, segédfogalmazói és irodatiszti állást nyer. Ez állások működési és lakbérpótlék ozimén javadalmazatni fognak azon összegekkel is, melyek a jószágigazgató-

sági szakmát eddig élvezett külön illetményeknek ideiglenes kiegyenlítésére szükségesek.

— Aradhegyalja szőlőkiállítás. Az a szép terv, hogy az aradhegyaljai birtokosság az ezredéves kiállításon egy kollektív szőlőkiállítást mutasson be, immár megvalósulás stádiumába jutott. Már eddig igen sok szőlőtulajdonos bejelentette, hogy bor- és csemegezőző fajokkal részt kíván venni a tárlaton. A bejelentések, melyeket az aradi gazdasági egyesület megbízásából Halmay Andor, Marschall Lajos és Gyorokon Molnár vesz át, naponta szaporodnak. Megemlítjük itt, hogy a szőlőket 5 kilós kosarakba fogják kiállítani s mindeniken rajta lesz a kiállító neve. Az időszaki gyümölcskiállítás, melyen Aradhegyalja szőlőtermése bemutatásra kerül, október 2-án nyílik meg az ezredéves országos kiállítás kertészeti pavillonjában. A bíráló jury elnöke Tiszta László lesz, előadója György István dr. és tagjai Gerebny István Sövényfalva, Hosszu József Budapest, Mailáth István K.-Kereskény, Molnár István Budapest, Deák Tamás Budapest, Vársárhelyi Béla Arad, Hagara Viktor Budapest.

— Új vasutak a megyében. Paikerjt Henrik seprősi földbirtokos részére a kereskedelemügyi miniszter a magy. kir. államvasutak Nagyvárad állomásától Tenkén át az aradi és csanádi egyesült vasutak Kis-Jenői állomásáig és ezen vonalból Tenkénél elágazólag Bokszeg-Bélel állomásig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasutakra mult évben kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejárttól számított ujabb egy évre és a tervezett Tenke-kisjenői vonalból Seprősnél kiágazólag az aradi és csanádi egyesült vasutak Csermő állomásáig szárnyvonalként vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasutra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— Áthelyezett ügyész. Mint értesültünk, Szondy György dr., az aradi kincstári ügyesség egyik szorgalmas ügyészét hasonló minőségben a lugosi kincstári ügyességhez helyezték át.

— Arad egészségügye. Az elmúlt hóban a közegészségi állapot az előző havihoz képest a kisedetek között továbbra is duló hevenybélhuruttól eltekintve, kissé javult; az összes halálozás 18 esettel kevesbedett s az újszülöttek száma a városi halálozást 48 esettel meghaladta. Tulnyomó számban voltak a táplálkozási szervek osorvás-hurutos betegülési s tömérdek számmal a osecsemők szokványos nyári hasmenése s ez okozta a legtöbb halálozást. A difteritisz 11 új esettel volt bejelentve s egyszer végződött halálosan. — A vörhenyjárvány szörványossá vált s 9 új esete mind kedvezőleg végződött. Rendkívüli számban, 5 esettel jelentkezett az alhasi hagymáz; ezek közül kettő idegenből betegen érkezett. Egyező halálos kimenetelű volt. A vérhas két esetén kívül más heveny fertőző kóralak nem mutatkozott. Trachoma betegek: maradvány julius végén 20, azóta szaporodás 4, apadás 10, kezelés alatt marad: aug. végén 14. Ezek közül a kórházban van 5, idegen 3. Elhunyt összesen 101 egyén, ezek közül 46 fi, 55 nőnemű, idegen 7, városi illetőségű 94. A városi lakosságból elhalt a belvárosban 26, Erzsébetvárosban 29, Sarkadon 13, Ujtelenen 1, Gájbán 3, Ségában 10, Polturában 4, tanyákon 1, a közkórházban 7 beteg. Főhalálokok: veleszületett gyengeség és alkati hiba 11, rángás 5, tüdővész és aszkór 17, hörgőtűdő mellhártyalob 2, agybaj 4, szivbaj 3, hashártyalob 2, difteritisz 1, hagymáz 1, bélhurut 36, malaria 1, rák 4, végelgyengülés 6. Baleset 4, öngyilkosság 3, halva született 9. — Az összes elhaltak közül orvosoltatott 92. — A városi halálozás évi aránya e hóban — a polgárság népességéhez képest — 25.0 pro mille. Korra nézve elhalt a városi lakosságból 1 évig 47, 2—5 évig 8, 6—10 évig 1, 11—20 évig 5, 21—30 évig 6, 31—40 évig 2, 41—50 évig 3, 51—60 évig 4, 61—70 évig 6, 71—80 évig 6, 80 év felett 1. Elve született az anyakönyvi kivo-

natok szerint 142, (22 vel több, mint Julius hóban), ezek közül 71 fi, 71 nőnemű, törvénytelen 21, iker 4 pár. A városi új szülöttek évi aránya e hóban — a polgári népességhez képest — 37.8 pro mille. Házasságok 27 pár. — Orvosrendőri hullasemle tartatott 9 esetben, orvosrendőrileg pedig vizsgáltatott 160 letartóztatott egyén. A dajkált kisdetek létszáma volt aug. hó végén 185.

— A honvédek érkezése. Honvédeink is tul vannak már az idej, fárasztó manővereken, a melyet minden baj nélkül véghevíttek, dicsőséget szerevve ugy a honvédségnek, mint magának az ezrednek is. Az aradi honvédszászlóalj Lugos felől jövet ma, vasárnap éjjel utazik át Temesvárról s hétfőn hajnalban már itthon lesznek a derék katonák.

— Az aradi járás második csoportja. Aradmegyéből most szervezik a második csoportot, mely a kiállítás megtekintésére a fővárosba rándul. Az aradi járásból eddig 45-en vesznek részt a csoportban, melyben képviselve van a járás valamennyi községe. Az indulás okt. 7-én este lesz.

— Emléktáblák a város épületein. Még emlékeznek bizonyára olvasóink arra, hogy az aradi függetlenségi kör, a Kossuth asztaltársaság és a magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság azon kérvényt nyújtotta be a tanácshoz, hogy az *Aztél* Péter házon Kossuth Lajos emlékezetére, a színházi bérház déli oldalán *Aztél Sándor* emlékére és a Kossuth-utcai elemi fiúiskola épületén az utcai haroz emlékére egy márványtáblát helyezhessen el. A tanács akkor tájt a kérelemnek helyt nem adott azon indokolással, hogy nem engedheti, miszerint a város közönsége nevében asztaltársaságok és politikai körök helyezzenek el ily táblákat. A három egyesület ekkor újabb kérvényt nyújtott be, melyben az emléktáblák szövegében a megfelelő kör, illetve asztaltársaság aláírás helyett „Arad város polgársága” van kitéve. A tanács a kérelemnek e módosítások mellett helyt adott azon kikötéssel, hogy az *Aztél Sándor* emlékére a színházi bérházon elhelyezendő táblán e kitével: „e téren megvívott” (t. i. győzelmes haroz emlékére.) a Kossuth-utczában elhelyezendő táblán pedig a „sereg” szó helyett „csapat” alkalmaztassék.

— Az új rendőrhadnagy esküje. *Kovács Antal* rendőrhadnagy, kit a szerdai közgyűlés egyhangulag választott meg ez állásra, tegnap délelőtt 10 órakor tette le a hivatalos esküt *Institoris Kálmán* főjegyző kezébe a tanács színe előtt. A tanács tagjai melegen üdvözlözték Kovácsot új állásában s erőt és kitartást kívántak neki működéséhez.

— A honvédlaktanya bére. A Kossuth-utcai honvédlaktanya után fizetendő bérösszeg beszerzése nem kis fáradságába kerül a városnak. Már jóval előbb a tanács átiratot intézett a lugosi ezredparancsnoksághoz, hogy mivel a bérösszeg befizetése a kikötött időn jóval tul sem történt meg, azt három nap alatt különbeni beperlés terhe alatt utalványozza be. A parancsnokság ekkor a nyugta átszarmaztatását kívánván, a tanács újra visszairt, hogy mivel a pénztár kezelési szabályzat szerint nyugta csak a tényleges befizetés után adható ki, előbb a bérösszeg befizetését kéri. Erre a parancsnokság újabbán azt az átiratot küldte a tanácshoz, hogy az iratokat a magy. kir. honvéd kerületi parancsnokságnak felterjesztette honnan ha lejönnek, a fizetést rögtön eszközlik. A tanács tehát vár ujra.

— Az áthelyezett zászlóalj. Pancsovára tudvalevőleg az aradi oszsz. és kir. 83-ik gyalogezrednek első zászlóalja fog a nagy manőverek után lemenni. Az áthelyezett batallion holnap reggel indul utnak, délelőtt 10 órakor Temesvárra érkezik s ott megebédelvén délután 2 órakor folytatja útját vasuton az új garnizonba.

— Szabálytalanságok a szomszédban. Temesvárról jelentik: A főispán *Dellmanich* alispán s több szakreferens közbenjöttével megvizsgálta a városi ügykezelést s hir szerint többrendbeli szabálytalanságok jött a nyomára, melyek fegyelmi vizsgálatot fognak maguk után vonni. Egyelőre e tekintetben hiteles értesülés nincsen.

— Áthelyezett igazgató. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *O Felségének* Ischlben kelt elhatározása alapján, dr. *Tóth Sándor* szentgotthárdi állami gymnasiumi rendes igazgatót jelen minőségében a m. kir. állami főgymnasiumhoz áthelyezte.

— Vadász-saison. Odakünn a szabadban, a mező, az erdő fölött estefelé megnyirkosodik már a levegő és a rakoncátlan szellő ugyancsak űzhajtja az ökörnyalat. A lég már nem „ozócsillogasu és az ég pereme felé szürke gomolygok verődnek össze esténként, mintha máris az októberi ködök készülnének. A mesőn, a réten már az őszi kikirics az uralkodó és a füvek eleven zöldje valami bágyadt halovány színbe megy át, melyből szomoruan emelkedik ki az elszáradt ökörfarkkóró, meg a számarbogatás sződszínű szára. A boszorkánypihét, a legényhűség virágait már szétfutta a rakoncátlan szél és belegabalyította az ökörnyal tapadó szövetebe. Tarló alig akad itt-ott és a kukorica is mindegyre sárgább, sörgősebb lesz, vesszedelmére a tepsifülesnek, meg a róka komának. Kukoriczába szorult a róka, a nyul, a határok bokrai, rekegyései közé a fűj, meg a fogoly. A hangtalan csöndet a meső fölött, ott a vetés szélében puskaropogás zöré meg és a szél acélikészű füstöt kerget szerteszét. Hogyne! hiszen innen-onnan három hete már, hogy odakünn áll a nagy szeszen és megkezdődött a nyulak vesszedelme.

— Kerékpárverseny. Az „Aradi Kerékpár-Club” ma délután háziversenyt rendez az Arad-kurtiosi országuton. Távoltság oda és vissza 32 km. Start a kurtiosi uti vámháznál u. n. állást tart; azél a lovarda északi sarkánál; a kurtiosi fordulónál 86 sz. órház) az ellenőröket szabályosan meg kell kerülni. Tét 2 frt. Nevezési zárlat d. u. 3 órakor a stratonál. Indulás 3 óra után öt perczkor. Jury: *Tedeschi Viktor* elnöklete alatt: *Rösner Ede*, *Nadler Lajos* és *Kálmán József* kurtiosi ellenőrök *Sponner Adolf* és *Tóth Béla*. I. díj ezüst érem, II. díj ezüst érem, III. díj érem. Gyülekezés d. u. 2 órakor a „Vas” kávéháznál.

— A csudadoktor. Más ember nehéz tanulmányokkal, ezernyi küzdelem, fáradsággal szerzi meg azt a tudományt, melyet *Dellmá Miklós* szőlősi lakos csak ugy magától tanult meg. Csudadoktor volt az ő ozime s jellege s a község népe dehog ment volna máshoz bajait gyógyítani, mint a csudadoktorhoz. Ily körülmények közt aztán az ügyes doktor ki is tudta használni a nagy népszerűséget és látogatottságot s szarolta a hol lehetett a tudatlan népet. Egyik pátiensénél azomban tulzásba talált menni s ez nyakát szegte. Nagyobb összeget oalt ki ugyanis tőle a legraffinirtabb ozimeken annélkül, hogy csak valami eredményt is produkált volna a betegen. Ez végre is megunta a dolgot és csalásért feljelentette a csudadoktort. Most aztán vakarj: a füle tövét a népszerű tudós.

— A szőkevény. *Szabó János* bokszeg legény irtózott a katonaletről, pedig póttartalékos lettére csak bele kellett köztolnia a keserűjébe is. Nem szolt tehát se fűnek, se fának, hanem egy szép napon megszökött. Nem sokáig élvezte azonban az arany szabadságot mert elfogták s most szomorú sors vár a szőkevény legényre.

— Sztrájkoló munkások. *Huts Péter* és társai aradi munkások beállottak a közuti vasut téglagyárába, hogy ók dolgoznak. De már az első nap megunták a munkát s kit sem kérdeve szépen otthagyták a gyárat, mikor aztán a nap eltelt, hűségesen beállították a bérükért. A kapitányság mint elsőfoku bíróság bérük iránti ügyekkel elutasította őket, a tanács pedig, hová a határozatot fellebbezték, tekintettel arra, hogy dolgozni a munkaadó felhívása dacára is vonakodtak egyezereően azon okból mert „nincsen kedvük”, a határozatot jóváhagyta.

— Az összedől állvány áldozatai. Az oly szerencsétlen véget ért *Luj Lajos* kömves-

segédet, kit a csendőrségi laktanyánál az alázuhanó padlók és gerendák eltemettek és agyonütöttek, tegnap délután temették el az alsó temető halottas kamrájából. A másik két sebesült: *Koszka József* és *Schmidt György*öt lakásaikon ápolják, az első a Radnai ut 8. szám, a másikat az Orozy utca 11. számu házban. Mind kettőnek sebei súlyosak s az orvos véleménye szerint több heti gyógykezelést igényelnek.

— Nők, kerékpározatok! A legutóbbi newcastlei egészségügyi kongresszuson *Turner* nagyon egészségesnek mondta nőkre névse a kerékpározást. Hogy a nők egészsége a kerékpározás után javul, est nemcsak ő, de számos más orvos is tapasztalta. Nagy megkönnyebbülések álltak be különösen olyanoknál, kik valamely szervi hibában szenvednek. Azért van ez, mert a kerékpározás az anyagoserét a legnagyobb mértékben fokozza, a bőr és a légzőszervek tevékenységét növeli és az izmokat erősíti. A bicikliversenyeken való részvételt azonban dr. *Turner* a nőknek nem ajánlja.

— A színházi emelő gépek javítása. A színház emelő gépeivel minden évben sok baj van, mert azok részint hiányosságuknál, részint alkalmatlan voltaknál fogva a ozélnak nem igen felelnek meg. *Lezka* *András* igazgató panaszt is tett a tanácshoz a butor-emelő gépek alkalmatlansága ellen, melynek aztán a butorok rongálása s következménye. Kéri a tanácsot alkalmazzon azon vékony deszkafalakat. *Ajtay Károly* felügyelő pedig a függőny felhuzó gép ellen panaszkodik, hogy az el van rontva. A tanács ennél fogva utasította a mérnöki hivatalt, hogy e hiányok javítása iránt sürgősen intézkedjék.

— Kiltott lovak. *Martin Juon* kurtiosi lakos a napokban három lovat vett *Sipos János* bilei lakostól. Mikor aztán hazavitte őket s egy-két napig nála voltak, elszörnyedve vette észre, hogy a lovak betegek. Az állatorvos megvizsgálván az állatokat, azokon a takonykört konstataálta s ennélfogva mind a három ló kiirtását rendelte el. Tegnap aztán mindhármat főbelölték.

— Hő- és légmérők. Időjárás. Az elmúlt hóban Aradon a hőmérő legmagasb állása C° + 32.7 augusztus hó 22-én délután, legalantasb állása C° + 10.3 augusztus hó 19-én éjjel jegyeztetett. A légszalmérő állása 764.6 milliméter legmagasb és 758.0 milliméter legalantasb pont között ingadozott. Az időjárás általában nyárias, többször zivataros, esős és szeles volt. Esett 9 nap, zivatar volt hétszer. viharos két izben, a csapadék magassága 100 milliméter. Uralgó szélirány volt jobbára a nyugati.

— Lopások a megyében. *Buntján Stefan* nádasi gasda keserű napra virradt e hó 2-án reggel. Mikor az utczába nyiló szobájába nyitott, megnökkenve tapasztalta, hogy éjjel a lakásába az ablakon át betörték s onnan 253 frt értékben fehér nemüket, felső ruhákat, loptak el. A tettett a csendőrség nyomozza, de eddig sikertelenül. — *Dullik István* krasznahorkai házalótól a kurtiosi vásártéren *Zacharie Juonné* született *Szakács Flóra* kurtiosi asszony nagyobb mennyiségű kelmét lopott. A csendőrség a tolvaj asszonyt elfogta s nála a kelmét megtalálván, őt az aradi kir. járásbírósnak feljelentette.

— Uj tánciskola. *Tamács János* előnyösen ismert táncos tanító Aradon, a „Fehér Keserű” szállodában 3 óra terjedő táncfolyamot nyit, melyen a legdivatosabb táncokat is tanítani fogja. Erre vonatkozó hirdetését a közönség figyelmébe ajánljuk.

— A feleségére lött. A házasság boldog, osendes réve is csak háborog néha s ha astán fel van kavarva, a mélye, ugyancsak magas hullámokat ver. *Szöke Lúdia* köröstarosai leány is e osendes révbe evezett még csak nem is olyan régen s azt hitte, hogy ez a nyugalom örökös lesz. De hát a szerelemföltés is beleköltözött a kánaamba, s egy szép napon anyira felkorbácolta a hullámokat, hogy a férj forgó pisztolyt ragadott s reája lött. Szerencsére azonban nem talált.

— Árverés a vasuton. A magyar királyi államvasutak aradi árúraktárában e hó 24-én fogják árverezni a késbesíthetlen és ki nem váltott szállítmányokat.

— Zsidólányból apácza. Igen érdekes dologról beszélnek mostanában fővárosszerte. *Egy N. S.* nevű özvegy uri asszonynak, a ki a *Jósika*-utczában lakik, *Ilka* nevű lánya, mintegy négy hét előtt szivbaja miatt egyik klinikára került. Itt megismerkedett az ott alkalmazott apáczákkal, akik a felsőbb leányiskolát végzett, izraelita vallásu leányt, szintén a klinikán betegesen fekvő fiatal elvált nő segítségével rávet-

ték, hogy tárjan át a katolikus vallásra a legyén apáczává. A fiatal leánynak tetszett a dolog s miután fölgöngyült, közölte elhatározását édes anyjával, de csak a kikeresztelkedésre vonatkozólag. Arról, hogy apáca akar lenni, nem szólt semmit. Az anyja csak a végső kényszernek engedve állott rá, hogy egyetlen lánya kikeresztelkedjék. A kikeresztelkedés most két hete történt meg, de képzelhető az anya meglepetése, mikor mindjárt a kikeresztelkedést követő napon értesült róla, hogy a lánya minden bucsu nélkül ott hagyta s a fiatal eivált nővel, kivel a klinikán fektült, elutazott Szombathelyre, hol most mind a ketten apáczanövendékek.

— **A miniszter fia.** Osztrák honvédelmi miniszter és szegedi szociálista iparos, mint apa és fia fognak legközelebb a bíróság előtt szemben állani. Az érdekes részletet ígérő per előzményeiről a „Szegedi Híradó” a következőket írja: Welserheimb J. nyugalmazott altábornagy s volt osztrák honvédelmi miniszter még ezredes korában megismerkedett Bécsben a magyar születésű J. L. báróné szalonjában egy feltűnő szép lánnyal H. Katalinnal, a ki annak idején a bárónének társalkodónője volt. A daliás ezredes meghódította a szép leányt s csakhamar benső viszony keletkezett az ismeret-ségből, a mely nem is maradt következmények nélkül. A csábító, mikor a gyermek a világra jött, elhagyta a leányt, a ki nem sokára reá a legnagyobb nyomorban meghalt. Az árván maradt kis fiút egy ideig a báróné nevelte, azután a fiu, mint annyi más, magán hordva születése átkát, eltűnt a nagy világban. Mint felnőtt iparos adott csak magáról életjelt, mikor megtudta születése titkát s minthogy házasonni készült, segélyt kért apjától. Az ekkor karrierjének tetőpontján levő apa tíz forint segélyt küldött H. J.-nek, a fiúnak, a ki ezután sokáig nem háborgatta az időközben nyugalomba vonult kegyelmes urat, minthogy ez minden további segítséget eleve megtagadott. Az iparos, a ki Szegeden telepedett meg több tagu családját keresményéből nem tudta eltartani s az utóbbi időben nyomorba jutott s mint a szegedi szociálista munkások egyik vezéralakja ismeretes. Nem tudva magán másképp segíteni, most elhatározta, hogy szüetését a törvény által elismertesse. A nyugalmazott miniszter most Zamorban lakik s így a rendkívül érdekesnek ígérkező pert a zágrábi bíróság fogja tárgyalni.

— **Sen Armeni.** Örmény vagy! ezt jelenti törökül ez a két szó. Hanem a kiejtésüknek olyan a fonetikája, hogy a mozlímoknak a gyaurok iránt érzett egész megvetése megnyilvánul ebben a két szóban. S ez a két szó volt az imént mult konstantinápolyi kegyetlenségek jelszava. E napokban Sentariban két török valamin összeveszett. Az egyik nagy sértést akart a másikon elkövetni s a legmélyebb megvetés hangján odakiáltotta neki, hogy: sen armeni haida git! örmény vagy, lódulj innen! A meg sértett török kiránotta törét, a sértő revolverét, néhány pillanat alatt nagy tömeg verődött össze körülöttük, csupa fegyveres török. Mire a rendőrség megérkezett, halottak és sebesültek heverték a mécszárs színhelyén. Ugyanaz nap este a török csöcselék agyonvert néhány örmény hamalt. Az örmények a mult napok tapasztalatain okulva nagyon szerényen viselkednek s felve, meghúzódva sompolyognak az utcákon, de ha fűükbe cseng a sen armeni, vad fanatizmussal rontanak az inzultálóra. Jeni Koprutól nem messze Baluk-Bazarban nagy vérengzés támadt egy ilyen inzultus következtében. Alig hangzott el a sen armeni, az örmények neki rontottak a gunyolódóknak s egy hodza szemét kiütötték, más hat törököt pedig súlyosan megsebeztek. Ejjel azután a csöcselék folytatta a vérengzést. Megtámadták az örmény kereskedőket és legyilkolták őket. A porta nem igen akadályozhatja meg az effajta összeütkezéseket, mert a rendőri intézkedések nem bírnak a nép fanatizmussal. Az imámok egyre azt hajtogatják hallgatóik előtt, hogy „az örmény és a keresztény olyan mint a poloska, aki véredet szívja.” A sen armeni nem fog elhallgatni, amiért a rendőrség üldözi, a fanatizált mohamedán csöcselék oda fogja kiáltani minden alkalommal a gyűlött örménynek. Az örmény pedig sohasem fogja békésen eltűnni ezt az inzultust.

— **Az öt Lorrison** Ha a jelek nem csalnak úgy írják Párisból az öt Barrison nővér már egy kissé „passé”, mert egy öt fejt „star” fenyegeti veszélyes koalícióval a szokat csodált „sisters”. Ezek a „the Lorrison”, öt fiatal gyönyörű amerikai

hölgy, akik jelenleg nem mivelnek egyebet, mint amerikai táncdarabokat énekelnek s a párisi világfiak fejét elosavarják. A „Lorrison empire quintett” egy párisi mulatóhelyen lép föl, mely naponként zsufolva van a szép amerikai hölgyek tisztelőivel, a kik mennyre-földre esküsznek, hogy a Barrisonok a Lorrisonokkal szemben valóságos lábmosó hölgyek.

— **Királyunk Romániában.** Sinaiában már a legnagyobb buzgósággal dolgoznak királyunk fogadtatásának külső díszén. Királyunkat, mint hirlik, romániai útjában nem osupán Golluchovszki külügyminiszter, hanem valószínűleg Bánffy miniszterelnök, vagy Jósika, a király személye körüli miniszter is el fogja kísélni. Szeptember 27-én, a király előtt történő díszszemle alkalmával, Románia összes lovasított tüzérsége Cotroceniben lesz összpontosítva. A főnsik talajának lesimitását az utászcsapatok már elvégezték. A fővárosi térparancsnokság rendeletére, királyunknak Bukarestben tartózkodása alatt, a romániai 6 ik gyalogezred egy százada a zászlóval a palota előtt, a mérnökezed egy százada pedig ugyan-csak a zászlóval, Cotroceniben fogja a díszőrséget teljesíteni.

— **Rövid hírek.** Artádon (Biharmegye) Plathy Miklós birtokán homokásás közben Árpádkorabeli sírokra bukkantak, a melyekben emberi- és lécsontokon kívül több értékes ékszert és fegyvert is találtak. — **Temesváron** a rendőrség elfogta Schuitz József országoszte ismert betörőt, a ki a napokban Péter Mátyás bérlőtől elrabolt 1090 forintot. — **Nyiregyházáról** most harmadszor eszókott meg Krajnyai József közőshadseregbeli huszár, a ki épen most töltötte ki azt a börtönbüntetést, a mit két előbbi szökése miatt rámértek. — **Blaugusában, Zágráb mellett** apagyilkosságok jöttek nyomára, melyet Madjer István és György követtek el, kik megölték apjukat. A tetteseket, kik bevalletták a gyilkosságot, letartóztatták. — **Metén montenegrói herceg** nő, a nápolyi herceg menyasszonya, Cattaróban fog áttérni a róm. kath. hitre, s a kikeresztelést Strosmayer püspök fogja végezni. — **Permatból** táviratozzák: Günther Miksa dr. két vezetével megmászta a 4548 méter magas Lyfkaam-ot. Közel a hegycsúcsra mindhármán a magasból lesuhantak s szárnyat háltak. — **A Figaró** megemlékezik egy csodaszerről villamfejlesztő gépről, amely rendkívül gyorsan és olcsón dolgozik. Normandiában már kísérleteznek. Feltalálója Herz vagy Harz nevű magyar ember. Közelebbit azonban a Figaró nem tud a csodaszerről gépről.

HYMEN.

Szeőke Andor osz. és kir. huszárfőhadnagy e hó 14-én, hétfőn köt házasságot **Bohus László** br. világi nagybirtokos bájos és nagyműveltségű leányával, **Margit** báróné kiaszonyával. A szép frigyhoz tartós boldogságot kívánunk!

Pálffy László gróf huszártiszt e hó 14-én esküszik örök hűséget **Temesvárott Borzeczky Sándor** torontali nagybirtokos bájos leányának, **Henriette** kiaszonynak. A polgári esketést **Telbisz dr. polgármester**, az egyházat pedig **Dessewffy Sándor** megyés püspök fogja végezni. A menyasszony közeli rokonságban van az aradi **Rónay** családdal.

Nádler Lajos örökű fiatal kereskedő, az aradi Vasóczy és Nádler cég beltagja, e hó 20-án lép frigyre **Alsó-Metszenzéken** a szép **Kuhár Gabriella** kiaszonynyal.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az aradi tornaegyesület választmánya** f. hó 11-én d. u. 6 órakor tartotta meg rendes havi gyűlését, melyen dr. **Robitsék Agoston** elnöklété alatt dr. **Steinitzer Pál**, **Major Rezső**, **Avarffy Ferencz**, **Matusik Márton**, **Visi Ferencz**, **Bródy József** és **Nagy Sándor** választmányi tagok voltak jelen. Dr. **Robitsék Agoston** elnök az új tornaévad kezdetén meleg hangon üdvözölte a választmány jelen levő tagjait s miután az alapszabályok értelmében a gyűlés határozat képességét konstatalta, azt megnyitotta. Első sorban felolvastatotta a legutóbb tartott választmányi gyűlés jegyzőkönyve, melynek tartalma észrevétel nélkül tu-

domásul vétetett. Működő tagul jelentkezett **Steiner József** kir. mérnök és műépítész, ki egyhangulag fölvetetett. Pártoló tagul fölvetetett **Szántó Mihály**. Titkár-művezető előterjesztése folytán a tornaórák f. hó 14-én, azaz hétfőn a vivóórák pedig október hó 1-én kezdődnek meg. **Kömives József** pénztárnok július és augusztus havi jelentését következőkben terjesztette elő: bevétel július havában 191 frt, augusztusban 78 frt, összesen 269 frt. Kiadás július és augusztus havában 202 frt 46 kr., készpénzmaradvány 3121 frt 89 kr. és pedig takarékpénztári könyvekben 3012 frt 57 kr. a kézi pénztárban 109 frt 32 kr. A pénztárnok jelentését a választmány tudomásul vette. **Nagy Sándor** titkár-művezető indítványára elhatározta a választmány, hogy ha elegendő számú tag jelentkezik, még ez év deczember havában versenyvívással egybekötött torna-ünnepélyt rendez az ezredes ünnep emlékére. Ezután a folyó ügyek letárgyalásával a gyűlés véget ért.

(*) **A tornaórák megkezdése.** Az „Aradi Tornaegyesület” tagjait tisztelettel értesítem, miszerint a választmány határozata szerint a tornaórák folyó hó 14-én azaz hétfőn megkezdődnek. A tornaórák hetenként háromszor u. m. hétfőn, szerdán és pénteken este 6 órától fél 8-ig tartanak a lyceumi tornacsarnokban. Beléphet a tornaegyesületbe minden 20-ik életévét betöltött fedhetlen jellemű egyén, a kit egy rendes tag ajánl, mely cséliből a tornacsarnokban egy felvételi könyv áll a tagok rendelkezésére. Aradon, 1896. évi szeptember hó 13-ikán. A választmány megbízásából: **Nagy Sándor**, titkár műveető.

TÁVIRATOK.

Kongressus-világ.

Budapest, szept. 12. (Saj. tud. táv.) Az **orvosi kongresszus** a szokott ünnepélyességek után megkezdte tárgyalásait. Szintugy megkezdődött a **természetvizsgálók vándorgyűlése**, a **gyógy-szerészek** újabb kongresszusa s a **48-as honvédek országos gyűlése**. Gyűlés után az öreg honvédek nagy lakomát csaptak s zajos tüntetésekkel fogadták és ünnepelték a köztük megjelent **Túrri István** generálist.

90,000 frtos család.

Budapest, szeptember 12. (Saj. tud. táv.) A honvédelmi miniszterium egyik másodosztályu hivatalnoka ellen a hadbíróóság keresetet indított, mivel özvegy édes anyjától kicsalt és elsikkasztott 90,000 frtot. A sikkasztást nős léteire regénybe illő furfanggal vitte végbe: Anyjának idegen névvel szerelmes leveleket írt s így csalta ki tőle a rengeteg pénzt. Az eset óriási szenzációt kelt.

Egy fiatal férj tragoediája.

Kolozsvár, szept. 12. (Saját tud. táv.) **Róth** deési gyógyszerész, **Roth** egykori országgyűlési képviselő fia, tegnapelőtt esküdött meg **Veszprémi Rózsikával**, Kolozsvár egyik legszebb leányával, kit rajongó szerelemből vett el. Tegnapi vendégek voltak náluk, kikkel a fiatal pár a legkedélyesebb hangulatban töltötte el az időt. Mikor a látogatók eltávoztak, **Róth** berohant a dolgozó szobájába, ott felírta egy papirosra ezt a két szót: „gyógyíthatatlan idegbajért” s aztán revolvert ragadva, föbelötte magát. A lövés zajára berohant a kétségbeesett fiatal asszony, a kinek karjai közt a férj pár perc mulva kiadta lelkét. Az eset óriási szenzációt kelt s a tragédia hőst nagy részvétellel emlegetik. Temetése holnap lesz.

Széchen utóda.

Bécs, szeptember 12. (Saj. tud. táv.) **Néhai Széchen Antal** helyébe a ki-

rály Cziráki Béla volt külügyi osztályfőnököt nevezte ki.

Az elárverezett Tokió.

Bécs, szeptember 12. (Saj. tud. táv.) Tokiót ma P é c h y 100,000 frtért megvásárolta.

Jönnek az angol hajók.

Szaloniki, szeptember 12. (Saj. tud. táv.) A közép tengeren levő angol hadi hajórajt ide várják. Több angol élelmezési tiszt már ideérkezett.

Vilmos császár életveszélyben.

Loebau, szeptember 12. (Saj. tud. táv.) Az itteni állomáson nagy szerencsétlenség környékezte ma a német császárt. Midőn Vilmos császár a Perronon elbucszott a szász királytól s felszállott a vonatra, a drezdai gyorsvonat neki ment a császári vonat második gépének. Szerencsére sérülés nem történt s az udvari vonat 40 percz késéssel folytathatta útját.

Jó buza-termés.

Odesza, szept. 12. (Saj. tud. táv.) Ez évi buza-termés a várakozáson felül sikerült. A buza raktárak mindenhol telve vannak, a minék eredménye az, hogy az árak nagyon alacsonyak, kivétel pedig a tengerentúli országokba alig remélhető.

Közeledés az oroszokhoz.

Róma, szept. 12. (Saj. tud. táv.) Itteni kormánykörökben mindazon politikai kombinációkat, melyeket a nápolyi hercegnek a montenegrói hercegnővel történt eljegyzéséhez fűznek, minden alapot nélkülözönek jelentik ki, és mindazon híreket, melyek Olaszországnak Oroszországhoz való közeledéséről szólnak, merő találgatásoknak mondják. Ezek ellenében azt hangoztatják, hogy az egyetértés Angolországgal a Földközi tenger mellett fekvő államokat érintő kérdésekben teljes és végleges.

Rablógyilkosság.

Nis, szeptember 12. (Saj. tud. táv.) A w r a m itteni bankár, ki származására nézve spanyol zsidó, Zayzába való utaztában több hajdu megtámadta, agyonverte és kirabolta.

A felzavart Konstantinápoly.

Pétervár szept. 12. (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyból ideérkezett hírek szerint, az ottani mohamedán lakosság között a mozgalom ismét nagyobb mérvet kezd ölteni. A szultán saját személynének biztonságát félti.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos czég jelentése. —

Budapest, szeptember 12.

Gabonaüzlet: Buzát ma is jól kiáltak, a vételkedv szintén jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 40000 métermássa buza 5-7¹/₂ krral magasabb áron.

Határvidőüzlet: Amerikai igen szilárd jegyzések következtében nálunk is igen szilárd volt az üzlet.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza . . . . . 6.97— 6.98
Tavaszi buza . . . . . 7.27— 7.28

Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	—
Osi tengeri	4.— 4.01
Tavaszi zab	—
Osi zab	6.85— 6.88
Tavaszi rozs	—
Osi rozs	6.12— 6.14
Tavaszi repese	11.20—

Értéktőzsde: Valamivel élénkebb vásárlási kedvre némi szilárdság volt észlelhető az ártolyamokon.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	873.40
Magyar hitelrészvény	409.25
Osztrák államvasut	871.25
Lombard	—
Jelzálog hitelbank	—
Rina-Muranyi	—
Villamosvasut	—

S z e z s z i e t .

— Szeptember 12. —

Ezen oziknek ára és üzletviszonyai a múlt héten sem változtak.

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 20 forint 50 krajczár, kecsinyber 31 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter ¹/₂ bolesérve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 6 frt 20 kr. métermássánságként.

Budapesti gabnátőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 12. d. n. 5 óra.

Buza bánági új	6.80— 7.20
Buza tiszavidéki	7.— 7.35
Buza pestvidéki	6.35— 7.30
Buza fejeermegyei	6.95— 7.80
Buza báoskai	7.— 7.40
Rosa új, elsőrendű	6.10— 6.20
Rosa új, másodrendű	6.05— 6.10
Arpa takarmány	4.20— 4.50
Arpa égetni való	5.20— 5.90
Arpa sörfőzdei	6.40— 7.70
Zab	5.80— 5.75
Tengeri bánági	8.80— 8.90
Tengeri másnemű	8.70— 8.75
Káposzta-repoze bánági	9.90— 10.50
Köles	—
Buza márczius—április	7.26— 7.28
Buza szeptember—október	6.97— 6.99
Buza május—június	—
Rosa szeptember—október	6.29— 6.81
Tengeri május—június	8.98— 4.—
Tengeri július—augusztus	3.71— 3.78
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.84— 5.86
Zab szeptember—október	5.28— 5.30
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	11.10— 11.15

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. T. Arad 1. Hja, azt hiszom nagyon bajos lenne megértetni kedves atyjával, aki bizonyára nagyobb tapasztalatokat szerzett az életben, mint nagysád, hogy egy szerető sziv többet ér, mint rang és vagyon. Meg aztán, ha meg akarná értetni velem, még mindig nagy kérdés, ha vajjon igazságon van-e nagysádnak. Igazán mélyen fájjaljuk, hogy a múltkor „kedves soraink” után ma ilyen kellemetlen dolgot kell önnek mondanunk, de hát, tessék tudni, a mai világban egy szerető sziv vajmi soványan gyümölcsösö kapítális. 2. Nem, kisasszony, a kolostor rideg falai között aligha fogja elfelejthetni az illetőt. Keresse a feledést inkább a béli teremben, színházban, avagy szurokon, ahol az illető helyett más illetőket talál majd. 3. Vajjon mi vonzóbb egy férfira (a ki szereti őnt), ha megmutatja neki, hogy visszatér szeretőt, vagy nem érezteti vele? Egyik sem. Ha kezét fog vele, szorítsa meg titokban a fiatal ur középső ujjának a büttykét és lépjen jelentőségteljesen a tyukaszemére. Nagyon éhietetlen lenne az az ur, ha ezekből a jelekből nem tudná levonni a legszebb következtetéseket.

M. G. (Arad) Teljesen fölösleges a te-t „meginni.” Az meg éppen illetlenség, holmi kart karba öltési, avagy csókolódsási jelenettel a tegezést megpecsételni. Borra s más szeszese italra sincs szükség tegezésnél. Ebéd, vacsora, mulatság nélkül is felszólíthatjuk ismerősünket, hogy legyen velünk „te”. De mindig és mindenütt legfőbb szempont az, vajjon a felszólított figyelmennek, kitüntetésnek veheti-e ajánlatunkat, vagy pedig tolakodásnak. Az illetéktelen tegezéssel szemben legegyszerűbb minden visszautasítás nélkül tovább folytatni a magázást.

V. J. (Arad) A tározát a legjobb akarat mellett sem közhelhetjük. A kidolgozás csak jó volna, hanem a tárgy tulajdonság homályos.

Sz. Zs. (Temesvár.) Második levelére is csak az a válaszuk, hogy ajánlatára ezen idő szerint nem reflektálhatunk.

G. S. (Arad) Természetesen. A legtöbb adót fizetők névsorát jogában áll bárkinek, így önnek is megtekinteni.

D. J. (Budapest) A szent missiók gondnoksa-

gával nem vagyunk semmiféle konnexióban s így küldemény a papirkosárba került. Oda fog kerülni onután is.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Szeptember 12. —

Fehér Kereszt szálloda: Fock Richárd kereskedő, Budapest. Müller Fülöp utazó, Budapest. Berger Róza magánzó, Budapest. Szilágyi Tamás magánzó, Budapest. Leibetrbu Ferencz utazó, Brlin.

KIS LOTTO.

Budapesti:

61, 76, 77, 79, 13,

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3.

Tisztelettel ajánljuk a nagyérdemű közönségnek ujdonságainkat nagyválasztékban

Divatkelmék

60 krtól minden árban 7 frtig, ugyszintén

fekete kelmékben;
fekete és szines selymek, bársonyok,
férfi divat áruk, takarók, szőnyegek
és függönyök.

Női felöltők

dus választékban a legújabb faconokban. Ugyanezek mérték után is kitünően készítettnek.

KELENGYÉK.

Kelengye árukban

új szállitmányok érkeztek, remek kiállításban s nagyválasztékban.

Raktáron több mint 1000 min-tadarab van,

ugy olcsó, mint a legfinomabb minőségben.

KELENGYÉK

nálunk csak a legjobb vászonból, kezeség mellett készítettnek és a versenyt bármely budapesti vagy bécsi czéggel felveszszük.

ÖLTÖZÉKEK

a legdivatosabb faconokban saját női szabóságunkban minden árban készítettnek.

Becses pártfogást kérve, maradtunk

mely tisztelettel:

Probst Károly és Társai

1255

Aradon.

Vese, húgyhólyag, húgydara s és kösvénybántalmak ellen. továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerral rendelkezve lesz

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

1. apható ésvényvizszozokészítésben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Deutsch Testvérek divatáruház

ARAD.

Angol és francia

NŐI RUHAKELMÉK.

Divat selymek.

Férfi ruhaszövetek.

Legujabb

Párisi, Berlini és Bécsi

Modellekben

Jaquettok, gallérok és cappelék.

DEUTSCH TESTVÉREK divatáruház

ARAD, Szabadság-tér 2. sz.

Raktárak: Bécs Goldschmiedtgasse, Bécs Bauernmarkt, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Delta.

Sürgőnczim: Tutajtársulat.

Telefon szám 332.

Van szerencsenk a nagyérdemű építőközönségnek b. tudomására hozni, hogy

—* Aradon, Fő-ut 13. sz. alatt *

(ezelőtt Inkei Emil faüzlete) saját készítményünkből dusan felszerelt

épületfa-, deszka-, lécz- és

zsendely-raktárt

nyitottunk.

Egyben megjegyezzük, hogy a leghosszabb és legvastagabb épület- és hidfák szállítását is elvállaljuk és azt legrövidebb idő alatt eszközöljük.

Arainkat olyannyira leszállítottuk, hogy a versenyt bármely céggel felvesszük.

Allandó raktárt tartunk saját készítményü pécskai fedélcserépből.

Kiváló tisztelettel

Első szászrégeni tutajkereskedő társulat fiókja

ARADON.

1119.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a tűzorségi laktanya és a Kossuth utczai iskola-épület alatt levő pincze helyiségeknek azonnal bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 21-én u. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 1. a tűzorségi épület alatti piaczére nézve 170 frt.

2. a Kossuth utczai pinczére nézve 40 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

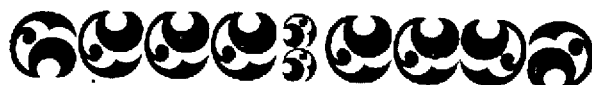
Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverésmegelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1896. évi agusztus hó 31-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay

aljegyző.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára a „Megváltóhoz“
ARADON, Deák Ferencz-utca II. sz.

Mindenemü híres bel- és külföldi orvosi és gyógyszerési különlegességek, kötszerek, toilette cikkek, illatszerek, gyógyborok, gelatincapsulák, comprimált pastillák, tokai cognac, malaga, madeira, chery oportó borok, állatgyógyszerek, gyógy és pipere szappanok, stb. raktára.

Rationa is, arcz, nyak és kéz ápolásra legkitünőbb vegytiszta készítmény a

Margit creme,

zsirmentes créme. Hatása meglepő. Pár napi használat után eltűntet mindennemü arcztisztatlanságot. Szeplőt, májfoltot, pör-senést, atkát, mitessert. Ifjítja és szépíti az arczot. Dr. Mosengel és Metzger hírneves tanárok az arczon levő ránczokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit Crème. Ha az arczot naponkint Margit Crémével masszozzuk, nemcsak a szeplők — májfoltok és egyéb arcztisztatlanságok tűnnek el — hanem a ránczok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek is, melyeket öregség — gondok, bánat, lelki fájdalmak, betegségek okoztak. Egy nagy tégely Crème 1 frt, kicsi 50 kr. Margit szappan 35 kr. Margit powder 60 kr.

Kapható Demkő G., Brunner C., Ernyei Gy., Fejér Gy., Maresch, Obetko, Ring Lajos, Vasóczy és Nadler, Hajós Arpad, VOJTEK és WEISZ uraknál.

ÜZLET ÁTVÉTEL!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szives tudomására hozni, hogy Aradon, Andrassy-tér 15. sz. alatt, a Nádor szállodával szemben a

„JOKEY“-hoz czimzett

férfi-divat és norinbergi

diszmű áru üzletet

minden teher és követeléseivel együtt a mai napon átvettem, s azt ezentul

KOCIZKY M.

a „JOKEY“-hoz

törvényszékileg bejegyzett cég alatt a kor igényeinek megfelelő legjobb és legujabb áruval felszerelve, tovább vezetem.

Főtörökvésem az, hogy t. vevőim bizalmát és teljes meglegedését kiérdemeljem.

Becsés pártfogásáért esdve vagyok

kiváló tisztelettel

KOCIZKY M.

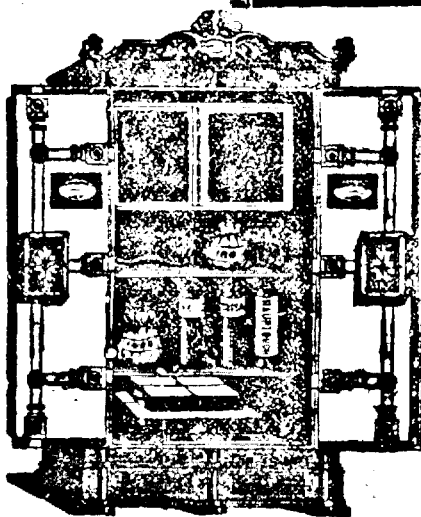
1266

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

A ca. kir. czisz. és a m. kir. minisztériumok s államvasutak szállítói

tíz és botörés ellen biztos kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Készletek számára hivatalosan 20% engedmény.

Amerikai varrógépek, vasbútor és pénzszekrények gyári raktára. SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Asszonytól ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

HOWE,

Karikahajó

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és cipészek részére.

Mindenemü varrógépek javítása s eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges tartozékok.

SINGER L. S.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, miszerint a

Fehér Kereszt szálloda termében

3 óra terjedő

táncz-tanfolyamot nyitok.

A tanfolyamban a következőkből adok oktatást: 1. Minoet polonese. 2. Illemszabály. 3. Aestetikai testtartás. 4. Modor, viselkedés. 5. Tánczpozíciók. 6. Lassu magyar csárdás. 7. Sebes magyar csárdás. 8. Francia négyes. 9. Mazurka. 10. Rezgő. 11. Polka sima. 12. Polka sebes. 13. Három lépésű keringő. 14. Hat lépésű keringő. 15. Társalgó, magyar szalon-táncz (legujabb) 16. Kreuz-polka (nobless). 17. Nagy mazur. 18. Walzer (noblesse). 19. Schottis-polka. 20. Körmagyar. 21. Magyar keringő. 22. Magyar sortáncz. 23. Páros magyar szőlő. 24. Amerikai négyes.

Tandij 3 óra 6 frt.

Felkérem ennélfogva t. Czimed, ha gyermekeit a tánczművészetben kiképeztetni óhajtják, valamint a tánczkedvelő ifjúságot, kik e tanfolyamban netán résztvenni kívánnak, hogy

minél előbb jelenkezni sziveskedjenek. Felhivom továbbá b. figyelmét a kreuz-polka, amerikai négyes és a legujabb magyar társalgó szalon-tánczokra, melyeket módszerem szerint képes bárki néhány órai gyakorlat után elsajátítani.

A kök tánczolni már tanultak, de nem érzik magukat teljesen jartasnak, fél dijjal felvétetnek. Egyeseknek és társaságoknak kívánatra magánórát is adok.

Tanítási órák: az első osztálynak 5-től 7-ig, a másodiknak 8 órától kezdve.

Beiratkozni lehet bármikor **Andrássy tér 3. sz.** (Neuman-ház) Félémelet ajtó 3 sz.

Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, vagyok

teljes tisztelettel

TAMÁS JÁNOS

táncztanító

a magyarországi táncztanítók egyesületének tagja.

Khudy József
gyógyszertára a „Szűz Máriához“
Arad, Fő-ut.

Juno Pasta. Legjobb arctisztító-pasta, teljesen higanymentes. Egy porcelán szelencze 95 kr.

Juno Poudér. Fémmentes hölgypor fehér, rózsza és crème színben. Egy pléh doboz 70 kr.

Juno szappan. Mint egyszerű mosdó szappan is igen ajánlatos, a Juno pasztával használva nélkülözhetetlen. Egy darab ára 35 kr.

Mária Thea. Mint házi gyógyszer kitűnő sikerrel alkalmaztatik minden meghülésből eredő bajoknál. Egy csomag ára 34 kr.

Ugyanezen gyógyszertárban orvosilag javalt mindennemű gyógyszer különlegesség beszerezhető.

Kapható Vojtek és Weisz uraknál is
Andrássy-tér 547

Kitüntetve! Fenáll 1879. óta.

A legszebb, legillőbb és legelmelebb

!!ÜNNEPI AJÁNDÉK!!

egy életnagyságu családi arckép, mely hozzánk küldött bármily fénykép után elkészítetük. Meglepetésnek, ajándéknak és örök emléknak annál is inkább alkalmas, miután egy ily arckép nem csak pillanatra, hanem örök időkre értékkel bír, illő szabadisz és a legalkalmasabb násznap, születésnap, vagy bármily más alkalmi és ünnepi ajándék. A legszebb és örök emlék kedves halottainkról.

A fényképet mindenki sértetlenül visszakapja. Hú hasonlatosságért kezeskedünk.

Egy életnagyságu krétarajz csak 3 frt. (Vászonra olajfestmény arcképek finom festékek legmérsékeltbb árban. — Szállítási határidő 10—14 napig. — Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Bodascher Siegfried kitüntetett arcképfestészeti műterme

Bécs, II., Praterstrasse 61. szám.

Száz és száz elismerő levél betekintésre bárkinek rendelkezésére áll. Ezen több száz levélből legyen itt csak egynehány felemlítve és pedig:

<p>Az önnél rendelt olajfestmény arcképpel nagyon meg vagyok elégedve és műtermét másnak is fogom ajánlani. Kaposvár, 1889. febr. 6. Tallán Béla Somogyi főispánja. (Most B.-Gyalán.)</p>	<p>A szállított arcképpel nagyon meg vagyok elégedve. Zala-Egerszeg, 1895. évi június 27-én. Gőzöny László megyei főjegyző.</p>	<p>A nekem szállított arcképért teljes elismerésem nyilvánítom. Podolin. Dr. Csáky Károly körorvos.</p>	<p>Őszinte köszönetem a nekem szállított nagyszerű kiviteli arcképért. Nagy-Kanizsa, 1893. évi június hó 17. Bátorfi Lajos a „Zalai Közlöny“ szerkesztője.</p>	<p>Az arcképpel meg vagyok elégedve a tovább fogom ajánlani. Zágráb, 1894. évi február hó 3-án. Bartusok Iván Jellacic-tér 1.</p>	<p>A hozzám szállított szülőim arcképeivel nagyon meg vagyok elégedve. Temesvár, 1894. évi február hó 8-án. Braun Herman cs. és kir. katonai élelmezési tiszt.</p>
<p>Az arcképpel meg vagyok elégedve, legjobban ajánlhatom. Bárány Gyula tanár, Csurgó, Somogy megye.</p>	<p>Az önnél megrendelt arckép megelégedésemre elkészítetett. Zágráb, 1890. évi július hó 31-én. Brodjevič Lajos bornagykereskedő Ilica 28.</p>	<p>A nekem szállított arcképek kitűnően vannak elkészítve. Petényi Ottó Magy. áll. vasutak vezérigazgatóság iroda-főnöke Budapesten.</p>	<p>Arcképeink jó kivitellért elismerésem és köszönetem. Nyitra, 1892. évi december hó 2-án. Csizsinszky Ágost. állami ügyész.</p>	<p>Az arcképet megkaptam. Általános tetszésben részesült. Székely József mérnök, Szamos-Ujvár.</p>	<p>Szüleim arcképe, úgy a hasonlatosság tekintetében, valamint a kivitelen nagyszerűek. Tovább is fogom ajánlani. Horvátkereszt, 1894. évi december hó 22-én. Breyer Markó.</p>
<p>A fénykép után készítet életnagyságu olajfestmény arcképek kitűnők. Horvátkereszt, 1896. I/5. Zloch Károly, káplán.</p>	<p>Az arcképeket megkaptam és teljes megelégedésemre nyilvánítom. Legközelebb küldök újra egy fényképet, mely után ép oly képet kérek készíteni. Verseoz, 1893. febr. 6. Bauer P. János vaskereskedő.</p>	<p>Az életnagyságu arckép, melyet egy kis fénykép után készítetett jó és szép kivitelnél fogva nagy örömet szerzett. N.-Szeben, 1891. szept. 10. Schwabe Hermann ékszerész.</p>	<p>Fénykép után készítet életnagyságu arckép kitűnően van elkészítve. Nem fogom elmulasztani Önt tovább ajánlani. Beszterce, 1892. évi augusztus 15-én. Dr. Ziegler G. városi orvos.</p>	<p>Boldogult férjem, valamint saját életnagyságu arcképem, melyet ön egy kis fénykép után készítet, nagyon szépen sikerült. Pozsony, 1895. ápr. 18. Heismann Teréz főherceg Frigyesnél 20.</p>	<p>A nekem szállított arcképpel nagyon meg vagyok elégedve és szívesen tovább fogom ajánlani. Hellwig Gyula Kolozsvág.</p>

Nálam sem ügynök, sem utazó nincs! Mindenki, ki jó és szolid kiszolgálást kíván, forduljon közvetlenül a már 1879. óta Bécsben fennálló kitüntetésben részesült műtermemhez. A fenti elismerő levelek eléggé bizonyítják cégem megbízhatóságát. Minden megbízás a megbízó teljes megelégedésére a legnagyobb figyelemmel és pontossággal eszközöltetik, ami saját érdekemben is van, mert ezáltal a legszelebb körben tovább leszek ajánlva.

Uj confection-üzlet!

A nagyérd. hölgyközönség becs. figyelmébe!

Ertesítjük mély tiszte.erte. a nagyérdemű aradi, úgy mint a vidéki mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy a mai kor minden igényeinek megfelelő

női divat és confection-üzletet

egyekötve

női ruha készítői vállalattal

megnyitottuk.

Mérték szerint megrendelhető a legfinomabb, az összes női szükségletekben létező, úgy felső, valamint kimenő női ruhák a legjutányosabb árak mellett kaphatók és megrendelhetők, úgymint:

gallérok, kepek, mantilok, bundák és szörme-árúk a

legelső párisi, bécsi és berlini modellek szerint.

Vidéki megrendeléseket pontosan mérték szerint eszközünk.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradtunk kitünő tisztelettel

Klein L. és Társa

Arad, Andrassy-tér 24. Neumann palota. 1238

Egy a jegyzői teendőkben
jártas
végrehajtói irnok

45 frt havi fizetés mellett

azonnal alkalmazást nyerhet.

Bővabbat a kiadódivatban.

1264

Ajánlati tárgyalási hirdetmény.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara által a nagykörut és a báró Simonyi utca sarkán építeni szándékolt kamarai székház felépítésével járó munkák biztositása iránt folyó évi október hó 1-én d. e. II órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében (templom utca, minoritaház **zárt ajánlati tárgyalás** fog tartatni.

A kikiáltási árak munkacsoportonként következők:

1. Földmunka	312 frt 08 kr.
2. Kőművesmunka	15421 frt 55 kr.
3. Elhelyező munka	438 frt 14 kr.
4. Kőfaragómunka	3432 frt 99 kr.
5. Pala és cserépfedőmunka	584 frt 75 kr.
6. Vasneműk	1758 frt 60 kr.
7. Acsmunka	2458 frt 90 kr.
8. Bádógosmunka	792 frt 06 kr.
9. Padozati munka	2157 frt 63 kr.
10. Kőburkolati munka	750 frt 49 kr.
11. Asztalosmunka	2141 frt 50 kr.
12. Lakatosmunka	1460 frt 20 kr.
13. Üvegesmunka	530 frt 01 kr.
14. Mázoló munka	457 frt 43 kr.
15. Szobafestőmunka	404 frt — kr.
16. Kályhás munka	750 frt — kr.
17. Csatornázás és vízvezeték	1500 frt — kr.
Összesen	35350 frt 33 kr.

Az ajánlati tárgyalás előbb az egyes munkacsoportokra külön-külön tartatik meg, azután az össze munkacsoportokra beadott össz-ajánlatok fognak felbontatni.

Az ajánlatok a fentebb jelzett határidőig lezárt borítékban, 10% bánompénzzel (mely készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban teendők le) nyújtandók be.

Az aló írott kamarai házépítő bizottság fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, valamint, hogy a munkacsoportokat külön-külön vagy több csoportba összevonva vagy pedig együttesen adja ki.

Az ajánlati tárgyalás eredménye a kamarára az építési ügynek a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által leendő jóváhagyása után válik kötelezővé.

Az építési tervek valamint a részletezett költségirányzatok a tárgyalás napjáig a kamarai irodában betekintheők.

Aradon, 1896. évi szeptember hó 11-én.

A kereskedelmi és iparkamara házépítő-bizottsága.

1268

Alólirott körjegyzőnél
a jegyzői teendőkben

teljesen jártas irnok

azonnal

alkalmazást nyerhet

mosás és ágyneműn kívüli ellátás mellett havi 25 frt fizetéssel.

Fakert, 1896. szeptember 9.

Rácz Márton,

1269

körjegyző.

Aradi Ipar és népbank. Ékszer zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

Az Aradi Első Takarékpénztár zálogosztályánál elzálogosított és általunk átvett — továbbá a saját intézetünk ékszer-zálogosztályánál elzálogosított zálogtárgyakra nyújtott kölcsönök 1896. évi július hó végéig lejárván, ezen ékszer, arany és ezüst tárgyak alapszabályaink 72-ik §-a értelmében

Szabadság-tér 18-ik számú intézeti helyiségünk I. emeleti termében folyó évi október hó 14-én esetleg a következő napokon délelőtti 9 órától kezdve a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan elfognak árvereltetni.

Ezen árveréshez a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

Arad, 1896. szept. hó 12-én.

1267.

Az igazgatóság.

Városi és megyei telefon szám 6.

Walder S. és Fia és Urmánczy János

Aradon,

gőzfűrész, épület, mű- és tüzi-fa kereskedés.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek, saját készítményű faanyagjainkat

kemény- és puha-fában nagy és kis mennyiségben, u. m.: **épületfát, rendes és gyalult horzolt deszkát, pallót, úgy ács, mint asztalos munkára alkalmas léczet, széldeszkát, zsendelyt.**

Különösen felhívjuk b. figyelmét nagyszabásu

tűzifa raktárunkra

hol elsőrendű ölfák következő árakon kaphatók:

1 Mtr. 511 (4 köbméter) cserhasábfa o. é. 11 frt.

1 " " " " bükk " " " 11 "

1 " " " " dorongfa " " " 9 "

Lágy tűzifa különféle méretekben igen előnyös árakban.

Egy méter ölnök házhoz való szállítása 80 kr. gyújtóanyag ingyen hozzáadásával.

1252